

21 OBSERVANT

Juridische faculteit heeft plannen voor Maastrichts beurzenfonds

COLLEGE HEEFT VIJFDUIZEND GULDEN OVER VOOR BEURZENPROJECT ZUID-AFRIKA

Het college van bestuur wil vijfduizend gulden schenken aan het nationale beurzenproject Zuid-Afrika. Hiermee wil het tegemoet komen aan de verwachtingen die rector-magnificus F. Bonke tijdens de Dies-viering op 13 januari wakte. Tijdens zijn slotrede kondigde hij aan „een niet onaanzienlijk bedrag” te schenken aan het beurzenproject van het Defence and Aid Fund Nederland.

Doel van dit project is fondsen te werven voor jonge Zuidafrikaanse ex-politieke gevangenen, om hen in staat te stellen hun studie voort te zetten of een vervolgstudie te beginnen in hun eigen land. Het fonds streeft er naar zoveel geld in te zamelen dat daaruit de studie van 25 mensen bekostigd kan worden.

Daarmee is een bedrag gemoeid van ongeveer één ton per jaar, ongeveer vierduizend gulden per persoon. Met de schenking van het college kan dus (ruim) een student geholpen worden. Het bedrag wordt betaald uit de instellingsreserve 1989 en het staat nog niet vast of de bijdrage eenmalig blijft of een langere looptijd zal krijgen.

Aanleiding voor de schenking vormt de verlening van het eredoctoraat rechten aan dr. C.F. Beijers Naudé. De bijdrage aan het beurzenproject wordt gezien als een geste, die duidelijk moet maken dat de RL niet alleen goede sier wil maken met de verstrekking van dit eerbevis.

Ook de decaan van de juridische faculteit, Prof. dr. H.F.M. Crombag, wil voorkomen dat Beyers Naudé „voor niets is gekomen”. Enkele weken geleden riep hij in het dagblad De Limburger de burgers van Maastricht op om donateur te worden van een fonds voor een leerstoel Beyers-Naudé. Daarvoor is volgens hem een bedrag nodig van een à twee ton. „Vijftien à twintigduizend mensen die jaarlijks gemiddeld tien gulden bijdragen, zouden het probleem oplossen,” aldus de decaan. Het plan voor de leerstoel - waarvan de bezetter zich zou moeten bezighouden met juridische problemen die samenhangen met de apartheidssrijd in Zuid-Afrika - opperde Beyers-Naudé zelf bij de aanvaarding van het eredoctoraat. De decaan hierover in De Limburger:

te op te richten stichting in ieder geval een fonds opzetten, bedoeld voor Zuidafrikaanse vluchtelingen die aan deze universiteit politieke studies willen doen naar oorzaken, gevolgen en bestrijding van de schending van mensenrechten in Zuid-Afrika. Ook hiertoe heeft Beyers-Naudé bij de aanvaarding van het eredoctoraat zelf de eerste aanzet gegeven.

Volgens Hans Crombag zijn de hoogleraren van de juridische faculteit in ieder geval bereid zelf een eerste begin te maken door „in eigen kring een flink bedrag bij elkaar te brengen om de stichting een bodem te geven”. Volgens collegelid Karl Dittich is ook het CVB in principe bereid financiële steun te verlenen, wanneer de plannen van de juristen doorgang vinden. Een bedrag wil hij nog niet noemen. Hij acht het wel waarschijnlijk dat de bijdrage aan het Refence and Aid Fund eenmalig zal blijven, als het Maastrichtse beurzenplan er komt.

Emely nobis

Onafhankelijk onderzoek naar bekostiging van universiteiten

Onafhankelijke deskundigen worden belast met de uitwerking van een nieuw bekostigingssysteem voor het wetenschappelijk onderwijs. Daartoe heeft minister Deetman besloten omdat de universiteiten het hierover onderling niet eens kunnen worden.

De universiteiten hebben zelf om een interventie van de minister gevraagd. Zij zijn van mening dat de bekostiging van het wetenschappelijk onderwijs moet geschieden via een beter en vooral eenvoudiger model. Maar over de vraag hoe dat model er dan in de praktijk uitziet, kunnen ze het niet eens worden. Afgelopen maandag is de kwestie daarom aangekaart in de overlegkamer voor het hoger onderwijs.

Een mogelijke vereenvoudiging is te bereiken door als grondslag voor de Rijksbijdrage een bepaald tarief per student te nemen, waarin alle universitaire personeels- en overheadkosten verdisconteerd zijn. Kostenfactoren die specifiek zijn voor een bepaalde universiteit of studie verdwijnen dan uit het systeem. En juist daarmee beginnen de problemen, want geen van de instellingen wil er een cent op achteruitgaan.

Deetman wil nu een aantal eisen formuleren waaraan een nieuw bekostigingssysteem zou moeten voldoen. De verdere uitwerking zal hij in handen geven van een extern bureau of van een werkgroep van onafhankelijke deskundigen. In maart zal de bewindsman zijn concrete voorstellen aan de universiteiten voorleggen.

Jos Dohmen/HOP

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg. Postbus 616, 6200 MD Maastricht. Tel. 043-887174

Negende jaargang, nummer 21, 17 februari 1989

Inhoud

Pagina 5

Geen boeken meer

Het Maastrichtse reductieburo zit voorlopig zonder boeken. De Rotterdamse leverancier boekhandel Donner heeft met onmiddellijke ingang de levering beëindigd. Dit alles naar aanleiding van een klacht door drie Maastrichtse boekhandels: Servaas, leiter-Nypels en Bergmans. Daarmee dreigt het reductieburo uit de kelder van het Oud-Gouvernement te verdwijnen.

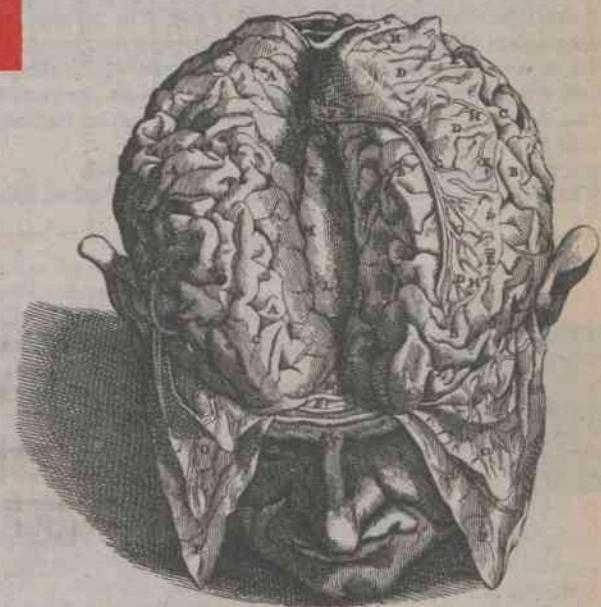
Pagina 7

Time is money

Bij de kosten van de gezondheidszorg moet nog eens twee miljard aan reis-, wacht- en behandelkosten van patiënten worden opgeteld. Dat stelt Richard Janssen van de vakgroep Economie van de Gezondheidszorg in zijn proefschrift, waarin hij het effect heeft berekend van 'tjdprijzen' op de medische consumptie. Het bezoek aan de dokter, het gebruik van medicijnen en de kans op opname in een ziekenhuis nemen af, naarmate de tijdsprijs hoger ligt.

Pagina 9

De wetenschap verdacht

Handel in mensenhoofden, menselijke embryo's kweken in een laboratorium, proeven met gezonde kinderen in een hok, de terugkeer van de sociobiologie. De oerangsten van het publiek worden aangesproken door de media. Is er echt iets mis in de ethiek van de wetenschap of lijkt dat alleen maar zo? Gesprekken met rechtstreeks of onrechtstreeks betrokkenen als Drukker, Geraedts, Jolles en Struyker Boudier.

Het Maastrichtse Vrouwencentrum is verhuisd naar het Vrijthof, talloze opleidingsplaatsen voor huisartsen worden niet opgevuld en minister Deetman praat opnieuw met de studenten.

Ingezonden brieven voor deze rubriek mogen een lengte van maximaal één kantje A4 hebben. De redactie behoudt zich het recht voor brieven in te korten of niet te plaatsen.

Relletje Juridicalis

Het toetsingsstelsel van de Rijksuniversiteit Limburg, in casu van de Juridische Faculteit, slaat behalve alles (zie: M. Janssen, e.a., *Observant* 20, 2-2-1989) ook de plank van academisch verantwoord toetsen ruimschoots mis. Organisatorische treurigheid is in bovengenoemde eerder ingezonden brieven terecht breed uitgemeten. Maar ook en vooral inhoudelijk roept dit systeem meer vraagtekens op dan de gemiddelde voortgangstoets. Zo zou iedereen die serieus gewerkt heeft, ongeacht welke onderwerpen men precies bestudeerd heeft, het vereiste aantal vragen van een bloктоets moeten kunnen beantwoorden; aparte studie ervoor is niet nodig (cf. studiegids). Dit is onjuist en misleidend: de omvang van de stof alleen al sluit dit uit. Readers met een soms bijna encyclopedische omvang moeten 'in hoofdzaken' gekend worden, evenals de gestaag groeiende hoeveelheid artikelen en jurisprudentie. Jammer dat het antwoord op de toetsvraag onvoldoende is wegens 'gebrek aan gedetailleerd'. Weinig toetsvragen voldoen aan de vereisten van art. 13 lid 4 van de 'Regels en Richtlijnen' enzovoort. namelijk 'duidelijkheid van vraagstelling' en 'aangeven van de gewenste gedetailleerdheid van beantwoorden'. De beoordeling is verder opvallend gevarieerd en particularistisch voor wat betreft de gehanteerde criteria, waardoor het roulette-karakter van deze toetsen voor menig student russische allures aanneemt. Misschien verdient het aanbeveling om op de vragenformulieren te vermelden welke docenten de respectieve vragen zullen beoordelen zodat de student een notoire onderwaardering zoveel mogelijk kan proberen te vermijden. Raadsel-

achtig blijft ook de rationaliteit en logische samenhang van een toetsingsstelsel, waarin men bij een voortgangstoets (!) meer dan twee maal het jaargemiddelde scoort terwijl de bloктоetsen met onvoldoende gehonoreerd worden. Het lijkt overigens voorstelbaar dat ook docenten, geconfronteerd met een dergelijke onderwijslast, met stapels bezwaren en beroepen, iets minder euforisch zijn over dit systeem dan de pretentieuze en weinig realistische reclame teksten. Pogingen om duidelijkheid te verkrijgen inzake gestelde eisen, gehanteerde criteria, gegeven beoordelingen, verstanden bijna zonder uitzondering in de verzuiming dat "dit nu eenmaal het Maastrichtse systeem is". Wie hoort daar Kafka berustend grinniken? Het gegeven dat, bij voortduring en herhaling, 60-70% (en meer) van de bloктоetsen als onvoldoende beoordeeld wordt, zou tot een goeddeels negatieve diagnose van het toetsingsstelsel dienen te leiden in plaats van tot een impliciete koude sanering van de studentenpopulatie. Voor alle duidelijkheid: een academische opleiding dient hoge eisen te stellen aan studenten; maar die eisen dienen hun neerslag te vinden in billijke adequate toetsing. Zeker een juridische faculteit zou gevoelig moeten zijn voor het gevaar dat strijdigheid van theorie met feiten afgedaan wordt als 'jammer voor de feiten'. Een jonge academische instelling heeft recht op tijd (en faciliteiten) om zich naar volwassenheid te ontwikkelen. Maar studenten horen niet gesmoord te worden in de groei stuipen; een Alma Mater, ook al is zij nog 'in statu nascendi', dupeert haar kroost niet. Het zou te betreuren zijn, Rulletje Juridicalis, wanneer je als academische jongstgeborene jezelf met het toetsingswater wegspoelt.

André Vink
2e jaars student Rechten

meisjes van pl. min. 16-25 jaar. Voor meer informatie: Bogaardenstraat 43, 6211 SN Maastricht. Tel. 043-218337 (vragen naar Rian).

Komende activiteiten van H.I.B.O.H. Wo. 1 mrt.: Culturele Avond, 20.00 uur. Zat. 11 mrt.: Pink Party, 20.00-03.00 uur Dominikanerkerk.

Te koop: prima electr. IBM-schrijfmachine met correctietoets. F 225,00 of 3x F75,00. Tel. 043-648495.

Te koop gevraagd: een niet te groot huis (evt. type patiobungalow) in omgeving Bunde, Meerssen, Wolder, Amby, Maastricht en omgeving. Liefst in goede staat (maar evt. opknappen geen bezwaar). Prijs nader overeen te komen. Tel. 043-630650 (liefst na 18.00 uur).

Te koop aangeboden: twee- en driezits, donkerbruine, lederen banken; zeer mooi en sterk; vraagprijs: f 1.300,00. Tel. 043-630650 (liefst na 18.00 uur).

Te koop: mooie (z.g.a.n.) notehouten ronde eettafel (uitklapbaar) met vier stoelen (zittingen zijn bekleed met donkerrood velours). Vraagprijs f 750,00. Tel. 043-630650 (liefst na 18.00 uur).

Jij bent nieuwsgierig naar je droomhuis en je staat open voor alle praktische en magische stappen die je er brengen. Dan is deze lezing voor jou! Woensdag 22

febr. 20.00 uur Hoofdgebouw kamer 2000. Info: 'Inzicht', Postbus 649, 6200 AP Maastricht.

Personenbusje huren? Nu ook bij Stichting BUBU. F 50,00, dag. f 0,30 per km., waarvan de eerste 100 km vrij. Goederenbusje f 45,00 per dag, f 0,30 per km., waarvan de eerste 100 km vrij. Alle prijzen zijn excl. BTW. Bel 210649/211048.

Gratis: 4 witte levende muizen aangeboden wegens overcapaciteit. Gabriël Jansen, tel. 622380.

Welke enthousiaste (nog niet) afgestudeerde jurist(e), deskundig op het gebied van milieurecht/wetgeving, zou het aandurven met mij, afgestudeerd Biologisch Gezondheidskundige, een adviesbureau inzake gezondheid en milieu op te zetten? Inf. tel. 04950-43184.

Te koop: prima herenfiets, mountainbike model geheel compleet. Tel. 887265 (René).

Te koop: Ned. Wetgeving zgn. "rode Kluwer" bijgewerkt t/m suppl. 86 (maart 1988) t.e.a.b. C. Fröberg, tel. 882315 (overdag) of 04408-2970 (na 17.00 uur).

Saab 99 GLM, geboren in 1978 biedt zich te koop aan voor: f 3750,00. Kleur: zilverkristal. Uitzonderlijk goede staat. Nadere inlichtingen bij: Thomas Ferguson. Tel. 218232

Te koop: Schneider audiorack: cassetdeck, platenspeler, equalizer plus boxen 2x55 watt, f 650,00. Typemachine merk Olivetti f 75,00. Gemakkelijk voor je verslag! Philips autoradio AM/FM met cassettespeler f 25,00. Carlos tel. 045-254823.

Te koop gevraagd: buggy met zwenkwielletjes die vast te zetten zijn. Tel. 888842 of 04451-1362.

Te koop aangeboden: Ford Capri, A.P.K. gekeurd, bouwjaar 1975, in goede staat, nieuwe banden, nieuwe knalpijp. Tel. 04406-13821.

Te koop: naaimachine Singer 760, z.g.a.n. Met heel veel mogelijkheden f 350,00, tel. 610047.

Studio te huur (8x4,5), zelfstandig wonen, te Veldwezelt, Berenhofstraat 6. Prijs f 380,00 excl. Inl. 09-32.16.47.73.63 of 09-32.11.71.63.72.

Te koop: Volvo 360 GLS, 2 liter, nov. 1982, LPG, blauw met. met trekhaak. Vraagprijs f 10.500,-. Tel. 882234 of na 19.00 uur 04498-55599.

Te koop gevraagd: personal computer, IBM comp. met harddisk. Tel. 219193, Bert-Jan.

PC te koop gevraagd IBM comp. of APPLE, liefst met harddisk, tel. 636275. Arno.

Wonen als een vorst in Bemelen. Grote ruime kamer te huur per 1 mrt. in studentenappartement in prachtige omgeving, prijs f 320,00 (ev. 2 kamers), tel. 04407-2916.

Aangeboden in onderhuur: kamer (4x4m) in centrum van 1 febr. 1989 tot pl. min. 1 mei 1989, F 325,00. Tel. 043-252036 (Nelly).

Maastrichtse studentenvereniging LAGAKARI zoekt met spoed een kielboot (liefst polyester) bel Rob: 215488.

Tegen één Limburgse vlaai af te halen: prima (metalen) bed 180x80 cm (zonder matras). Tel. 043-434722 (na 18.00 uur).

Te koop Volvo 360 GLT, blauw met. Bouwjaar febr. '86, APK-gekeurd. Bel Jeanette en Ron. Tel. 04498-57459 (na 19.00 uur).

Gezocht: handballers(sters). Voor NSK en andere studentenhandbaljourmoien. Interesse: Bel: 043-631221 of 077-510822 Wim (tijdens vakantie).

Voor kleine of grote kamerverhuizingen bellen naar tel. 04950-24354. Kosten f 42,50 in Maastricht of omgeving.

"De Elset", een gezellige boerderij, rustig gelegen groepsaccommodatie, uitstekend geschikt voor studiedagen, conferenties, weekends, (20 km van Maastricht). H. Ronken, Elzeterweg 6, 6281 NN Mechelen, tel. 04455-1363.

Representatieve studenten gevraagd voor promotie-werkzaamheden pl. min. 3 uurtjes. Reacties graag voor wo. 22-2. Tel. 030-615315 na 18.00 uur, vragen naar Leon.

Eindelijk een Maastrichtse studentendiscotheek! Vrij 24-2 opent Rum Rummens vanaf 22.00 uur har Caribische deuren voor een groots feest met veel genodigden uit andere studentensteden.

Het is zover. Maastricht op weg naar volwassenheid! De eerste echte studentendiscotheek Rum Rummens opent vrij 24-2 vanaf 22.00-04.00 uur haar poorten voor een feest in Caribische sfeer. Toegang op vertoon collegekaart Maastrichtse studenten en studenten uit andere steden.

Let op! Tulip PC Compact II en Star printer en Harde schijf 20MB en Hercules en CGA grafische kaarten en heel veel software. Slechts f 3900,00. Pas 5 maanden oud. Bel 252473/253709 vraag naar Christiaan.

Aangeboden retour Hoek van Holland-Harwich. Geldig t/m 31 mrt 1989. Tel. 043-211590.

Studente uit Utrecht zoekt kamer voor de maanden maart t/m mei (onderhuur of kamerruil), tel. 030-322565.

Woonenheid te Randwijck van 1 maart t/m juni te huur: 2 kamers (3 x 5m), F 280,00 (excl.) p.p. Tel. 09-3211721701.

Vanaf 1 maart 2 kamers te huur à f 300,00. Gezellig comfortabel huis in een rustige omgeving, te Veldwezelt. Slechts 15 min. van het centrum. Tel. 09-3211721701.

Een van onze uitwisselingsstudenten uit Trier komt een week huisvesting tekort in de periode van 9 tot 18 maart. Wie helpt ons uit de brand! Bel met Adriana (7038) of Caroline (7035). Bij voorbaat dank. Buro Internationalisering FdR.

Wonen in Kanne = Balen!! Daarom zoek ik zo snel mogelijk een kamer (max. huur f 350,00) in het centrum van Maastricht. Bel 09-3212452575 (Danielle F). Alvast bedankt!

Kamer te huur aan de Meerssenerweg van de periode april-sept. Huurprijs F 315,00 incl. Afm. 2,7x3,5 m. Tel. 043-631385 (Mathilde).

Rechtswinkel Geuldal zoekt een medewerker v/m. Vereist: -propaedeuse nld. recht, - goede contactuele eigenschappen, - affiniteit met het wezen der rechtswinkel, - donderdagavond van 18.30 tot 21.30 tijd. Brieven zenden aan Rechtswinkel Geuldal, Postbus 40, Meerssen. N.B. Vrijwilligerswerk.

E.F.M. (voorheen HADES) presenteert een excursie naar London. Met een bezoek aan The House of Parlement BP en de London Business School. Kst. f 225,00 voor leden, f 240,00 voor niet-leden. Aanbetaling f 25,00. Inschrijven van 12.30 tot 13.30 op de EFM-kamer.

Te koop: een bruin tweezits bankje. Prijs n.o.t.k.. Inlichtingen Luciëlle, tel. 473644.

Kamer in onderhuur in centrum tot juli/augustus, bel. 254148 (Janny).

Te koop: Essential Drugs List for Zimbabwe, Including guidelines for treatment of medical conditions common in Zimbabwe. F 15,00 of ruilen tegen bruikbaar boek of materiaal voor Zimbabwe. Info: bel, 254148, Janny.

Wie heeft in Utrecht de zomercursus Wiskunde gedaan en kan daar informatie over geven? Bel Janny tel. 254148.

Te koop: Philips Compact Disc Player, CD 471 (slechts 3 mnd. oud!), en AKAI Platenspeler AP-X1 (zwart), tel. 043-623016 (Edwin).

Kamer gezocht in gezellig huis per 1 april. Bel: Edith, tel. 08370-15555 ('s avonds).

Te koop BSA-herenfiets met versn. en velgremmen, 26" wielen. In prima staat. Prijs f 150,-. Tel. 043-630670

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg, uitgave van de Stichting Observant. Verschijnt wekelijks

Redactieadres
Bouillonstraat 3 (kamer 0 000)
Postbus 616
6200 MD Maastricht
Telefoon 043-887174

Stichtingsbestuur
Wim Hermens (voorzitter)
Kees Schreier (penningmeester)
Erik de Graaff (secretaris)
Ton Hamelaers (redactieafgevaardigde)
Geertjan Tangelder
Joan Muysken

Redactie
Jacques Herraets
Wammes Bos
Emely Nobis

Redactieleden/medewerkers
Marc Bonten
Bart Brouwers
Lucia Geurts
Ton Hamelaers
Evelyn de Leeuw

Redactie-assistenten
Liesbeth van Hoel

Foto's
Franco God
Erits Widdershoven
Paul Mellaan

Tekeningen
John Prop
Baph de Haas

Druk
Eldor Offset Heerlen

Rechtlijn
Rechtlijn schriftelijk inleveren bij de redactie, maximaal 25 woorden. Niet-commerciële. Rechtlijn zijn gratis voor studenten en personeelsleden. In alle andere gevallen bedraagt de prijs f 7,50. Rechtlijn waarna omzendend goed te koop wordt aangeboden kosten f 25,-.

Advertenties
Tarieven en reserveringen bij Dhr H. Hof, telefoon 043-437810. B.g.g. bij de redactie 043-887174.

Mededelingen
Mededelingen voor de Bullbyn-pagina's doorgeven aan Frank Speel, dienst Voorlichting, telefoon (88)7171.

Abonnementen
Leden van de universitaire gemeenschap ontvangen het blad gratis. Afgestudeerden en andere belangstellenden kunnen zich abonneren voor f 35,- per jaar.

Hoger Onderwijs Persburo
Observant maakt deel uit van het landelijk samenwerkingsverband Hoger Onderwijs Persburo (HOP) samen met Ad Vakas (Vrije Universiteit), Folie (Universiteit van Amsterdam), Mars (Leiden), Unvers (Tilburg), Delta (Delft), NU-nieuws (Nijmegen), Universiteitsblad Utrecht, Universiteitsblad Twente, Universiteitskrant Groningen en Guro (Eindhoven).

HOP-correspondent: Jan Dohmen

paartjes

Wie heeft zijn 1e jaars-economie boeken in Studancing 't Goevernemint laten liggen? Voor informatie elke woensdag- en donderdagavond!

Te koop: buro, kamerscherm, schemerlamp, koperen melkbus, eiken tv-kastje, oud ziekenhuisbed. Tel. 043-210885.

Deelnemers Pythische Spelen treffen elkaar op zaterdag 4 maart in de KOKO-kroeg.

Te koop: solide hoogslaper, breedte 1.20 m, met matras en ladder. Tel. 043-254717.

Jongerengroep H.I.B.O.H. is eind 1988 van start gegaan voor Homosexuele-, Bisexuele- en lesbische jongens en

TWEEDE STUDIE MAG NOG TWEE JAAR LANGER DUREN

Studenten die vóór 27 juli 1988 aan een tweede studie zijn begonnen, zullen voorlopig geen hinder ondervinden van de Harmonisatiewet. Ook in de collegejaren 1989-1990 en 1990-1991 houden zij hun oude rechten op inschrijving en studiefinanciering. Minister Deetman heeft dat maandag bekendgemaakt. De kosten van dit douceurtje zullen voor een belangrijk deel op de universiteiten worden verhaald.

In feite respecteert Deetman hiermee de uitspraak van de Haagse rechtbankpresident Wijnholt voor nog eens twee collegejaren. Met een vonnis van september vorig jaar stelde Wijnholt een deel van de Harmonisatiewet buiten werking. De staat is hiertegen in cassatie gegaan bij de Hoge Raad, die echter op zijn vroegst over twee maanden uitspraak doet.

In de oude regelingen van vóór de Harmonisatiewet had iedereen die een tweede studie begon opnieuw recht op zes jaar inschrijving en studiefinanciering. Toen de wet op 27 juli vorig jaar werd aangenomen, werd dit recht beperkt tot drie jaar. Een uitzondering is toen echter gemaakt voor studenten die op dat moment al aan hun tweede studie bezig waren. Zij mochten daar nog vier jaar over doen.

Deze laatste bepaling vond Wijnholt onrechtmatig, omdat de betrokken studenten bij aanvang van hun tweede studie immers rekenden op een onverkorte inschrijvingsduur van zes jaar. Het geding bij de Haagse rechtbank was aangespannen door onder meer de Landelijke Studentenvakbond (LSVB). De advocaat van de bond vroeg om toetsing van de wet aan het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden.

Cassatie

De meeste rechtsgeleerden zijn het erover eens dat Wijnholt deze toetsing niet had mogen doen. Een definitief uitsluitel moet door de Hoge Raad worden verschaft. In afwachting van die uitspraak in cassatie heeft Deetman al onmiddellijk beloofd dat hij het vonnis-Wijnholt voor het lopende collegejaar 1988-1989 zou respecteren.

In januari maakte Deetman bekend dat hij daar nog eens een jaar bij wilde doen, omdat de uitspraak van de Hoge Raad pas in april wordt verwacht. Hij vond dat de betrokken studenten in een zo vroeg mogelijk stadium duidelijkheid moesten krijgen over hun inschrijvingsrechten voor 1989-1990. Nu komt daar nog eens een jaar bovenop. Volgens een woordvoerder van het ministerie van onderwijs heeft Deetman daartoe besloten omdat er wijzigingen van de Harmonisatiewet op stapel staan, die nog niet aan de Tweede Kamer zijn voorgelegd. Het betreft hier de toezeggingen die de minister vorige maand in het overleg met de studentenbonden heeft gedaan.

De door Deetman voorgestane wijziging heeft betrekking op de voor de tweede

studie resterende inschrijvingsrechten. In de Harmonisatiewet staat daarvoor drie jaar. Met instemming van de studentenbonden LSVB en ISO wil Deetman daar twee jaar van maken, maar dan mag de student eventueel resterende inschrijvingsjaren van zijn eerste studie behouden.

Auditorenfonds

De overgangsbepaling die maandag is bekendgemaakt, levert de minister een strop op van 133 miljoen gulden in de jaren tot en met 1991. Daarvan wil hij dertig miljoen gulden halen uit een verlaging van het auditorenfonds, dat was ingesteld om gedupeerde studenten een handje toe te steken. Door het uitstel van een deel van de Harmonisatiewet zal in mindere mate een beroep op het fonds worden gedaan. Een bedrag van 26 miljoen gulden wordt in mindering gebracht op middelen die voor de gespreide inning van collegegelden waren gereserveerd. Deze reservering zou niet meer nodig zijn. Verder wil Deetman 15 miljoen gulden korten op een recent gecreeërd potje voor apparaatruaanschaaf in het hoger beroepsonderwijs. Ruim zestig miljoen gulden komt ten laste van het budget voor het wetenschappelijk onderwijs, waarvan dit jaar 9 miljoen en in 1990 en '91 telkens 26 miljoen. De bewindsman probeert deze korting zoveel op de centraal beheerde fondsen aan te brengen en niet op de directe universitaire budgetten.

Jos Dohmen/HOP

VEEL OPLEIDINGSPLAATSEN VOOR HUISARTSEN BLIJVEN VACANT

De Landelijke Belangenvereniging voor Basisartsen (LBB) is woedend op de acht Universitaire Huisartseninstituten, die verantwoordelijk zijn voor de huisartsenopleidingen. In de laatste drie jaar zouden 237 opleidingsplaatsen niet opgevuld zijn, terwijl de instituten daarvoor wel het geld hadden ontvangen. Een evengroot aantal basisartsen -meestal al een lange tijd op een wachtlijst geplaatst- zou daardoor een opleiding tot huisarts misgelopen zijn. De LBB spreekt van wanbeleid en onmaatschappelijk gedrag en wil, overigens al jaren, in de toekomst betrokken worden bij beleidsvorming en -uitvoering.

Voor de onopgevlude 237 plaatsen zou wel al toestemming en financiering verleend zijn. Het grootste gedeelte van de periode, 1985 tot en met 1987, kwam dat geld van het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen. Vanaf 1988 is het ministerie van WVC daarvoor verantwoordelijk. Volgens de LBB was er nooit sprake van enige ministeriële controle. De betreffende opleidingsinstituten konden daardoor geld voor andere doeleinden aanwenden. De instituten verklaarden dat zij dat ondermeer deden om tijd en staffuncties vrij te maken voor de voorbereiding van de meerjarige beroepsopleiding, aldus de LBB.

Vanaf 1988 wordt namelijk de éénjarige huisartsenopleiding uitgebreid tot twee jaar. Maar de LBB brengt daar tegenin dat ook al in 1985 en 1986 opleidingsplaatsen niet opgevuld werden, toen er nog absoluut geen sprake was van voorbereiding op een een meerjarige beroeps-

pleiding. Ook zouden de instituten kampen met een tekort aan opleiders, waardoor hele opleidingsgroepen uitvielen. De LBB noemt het zeer onwaarschijnlijk dat de verloren 237 plaatsen nog bezet gaan worden. De opleidingsinstituten zouden zelfs het gevaar lopen dat de gelden over 1988, bestemd voor 97 ongebruikte opleidingsplaatsen, nog door het ministerie worden teruggevorderd. Vic Dubois -verbonden aan de huisartsenopleiding in Maastricht- wenst vooralsnog weinig commentaar te geven: "Er zijn een aantal nuances te maken bij de opmerkingen van de LBB en die verschillen binnenkort in Medisch Contact."

Voor de tweede keer binnen een jaar voelt de LBB zich gepasseerd bij de beleidsontwikkeling. Als enige belangenbehartiger van basisartsen meent zij er recht op te hebben daarbij betrokken te worden. Vorig jaar al werd de eenjarige

huisartsenopleiding, zonder overleg met de LBB, verlengd tot twee jaar. Het ministerie van WVC koppelde de uitbreiding van tijd en kosten aan budgettaire neutraliteit en schreefde daarom de capaciteit terug van ruim 500 tot 260 opleidingsplaatsen per jaar. Volgens het ministerie niet meer dan normaal, gezien de 800 werkloze huisartsen op dat moment. Momenteel staan bij de Landelijke Vereniging Artsen in Dienstverband (LAD) ongeveer 140 werkloze huisartsen ingeschreven. Bij de Landelijke Huisartsen Vereniging bedraagt dat aantal drie- tot vierhonderd. De beide bestanden overlappen elkaar echter. Toch lijkt de vraag naar huisartsen toe te nemen. Volgens de LHV zouden er in 1995 875 extra huisartsen nodig zijn. De LBB vindt daarom dat ook de capaciteit van de huisartsenopleiding vergroot moet worden.

Marc Bonten

Brainstorm met Dali

Adolf werd in een Mercedes begraven. Hirohito wordt in een Honda verbrand. Niet omdat hij niet begraven wilde worden maar omdat Brandpunt de TV-rechten heeft gekocht. En dat niet alleen. De hoofdredactie heeft Van den Broek voor 50 valse snippen ingehuurd om, verkleed als Beatrix-koningin, de Japanse keizer adieu te wuiven. Van Agt zal hare majesteit Van den Rok in Tokio uit de Boeing 4711 plukken en haar begeleiden naar het huilfeest. Daar zal Brandpunt rechtstreeks onthullen dat niet alleen het hoofd maar ook de kleren van de keizer, met inhoud, inmiddels verhandeld zijn. Kopers zijn wellicht de voormalige twee van Breda, die inmiddels weer opgeklommen zijn tot portiers van een Beiers oorlogsmuseum. Als sponsors van dit museum worden genoemd de neo Adolfs, die merken maken met het bouwen van laarzenfabrieken in Libië. De koningin wordt nog voor de plechtigheid uit het land gezet vanwege haar niet fraudebestendige pruikje. Nederland stopt vervolgens de export van klompen naar Japan en alle auto's die eindigen op een a mogen niet meer op de nationale banen scheuren. Het gebrek aan zure regen bevalt de bossen zo goed dat Nederland dichtgroeit. Eindelijk een eigen regenwoud. Dus ook de hoogste tijd voor een extreme monarchie in het sprookjesbos. Onze jonge kroonprins neemt de heftruck in handen en begint te kappen, want het rijke Brazilië snakt naar hardhout en de zwarte klompenhandel naar Japan bloeit. De hele wereld protesteert tegen de ontbossing van het laatste regenwoud, maar de koning wil voor 1992 schoon schip gemaakt hebben om het land open te stellen voor Europa. En inderdaad, op het moment dat Margareta T. te GB uitgeroepen wordt tot Ijzeren Keizerin van Europa, ligt ons land er weer even verzuurd bij als voor de begrafenis van Hirohito. We hebben dan nog wel een koning, maar die heeft weer niets te vertellen. En als de kamer debatteert over wie er naar de begrafenis moet gaan van de twee van Breda, beslist keizerin Margareta dat ze zelf zal doen. Inmiddels werken de nooddriftige universiteiten aan een nieuwe regeling van pakweg de achtste geldstroom, terwijl de RL de naam van de hoofdsponsor heeft aangenomen: Honda-university. Maar bij nadere bestudering van de videobanden met de ondertekening van het contract blijkt dat meneer Honda slechts de kok is van de chinees waar de Brandpuntredactie altijd iets pittigs gaat eten na een brainstorm voor de volgende onthulling. Volgens deze kok, bezorgt zijn broer uit Breda nog dagelijks bij de twee in de koepel een Germaanse Sauerkraut-speciaal, en is bij Hirohito prikkeldraad in zijn hersenen gevonden. Hetgeen nog niet bewijst dat wijlen (?) Dali meer invloed heeft gehad op de neo journalistiek dan op de kronkels in zijn eigen snor.

Ton Brouns

STEEDS MEER ACADEMICI ZITTEN ZONDER WERK

De werkloosheid onder academici is in het laatste kwartaal van 1988 explosief gestegen. In het najaar is namelijk een dubbele lichte afgestudeerden op de arbeidsmarkt gekomen. In augustus 1988 stonden ruim 21.000 academici als werkzoekenden ingeschreven bij de Gewestelijke Arbeidsbureaus. Eind november waren dat er bijna 25.000. Dat blijkt uit driemaandelijke rapportage van het ministerie van onderwijs over de werkloosheid onder hoger opgeleiden.

Deze toename van de werkloosheid onder academici zou echter eenmalig zijn. Het is het effect van de invoering van de tweefasestructuur in 1982. In het afgelopen najaar studeerden zowel academici 'oude stijl' als 'nieuwe stijl' af. Ten opzichte van de totale werkloosheid in november 1987 is de werkloosheid onder academici met ongeveer dertig procent gestegen. Dit geldt voor elke studietoestand in het wetenschappelijk onderwijs, al zijn er uitschieters bij landbouw,

recht en taal en cultuur. In de sector gezondheid was de toename van het aantal werkzoekende academici het kleinst. Een heel andere situatie doet zich voor bij afgestudeerden in het hoger beroepsonderwijs. Ten opzichte van november 1987 steeg het aantal werkzoekende hbo'ers met slechts twee procent. In de laatste maanden van 1988 daalde de werkloosheid onder afgestudeerde hbo'ers zelfs van ruim 53.000 tot minder dan 50.000. De voornaamste reden hiervoor is volgens het ministerie de werking van seizoensinvloeden. Hbo'ers studeren meestal in de zomer af en dan duurt het enkele maanden eer zij een baan vinden. Daarna daalt het aantal werkzoekenden automatisch. Academici studeren zeer gespreid over het jaar af en bij deze groep is dan ook nauwelijks sprake van seizoensinvloeden.

Jos Dohmen/HOP

Samengesteld door Bart Brouwers

Anders

Hoogleraren - of ze nou met pensioen (emeritus) zijn of niet - blijven altijd hoogleraren. En blijven zich dus ook zorgen maken om het reilen en zeilen van 'hun' universiteit. Zo ook (professor) Hans Wijnberg, emeritus-hoogleraar Organische Chemie in Groningen. Hij ziet de universiteit als het ware onder zijn controle wegslijpen en trekt dan ook luidruchtig aan de bel. "Het kan, nee het móet anders". Bijvoorbeeld: Meer dan zestienduizend studenten telt Groningen nu, maar "je hoeft niet gepromoveerd te zijn om te beseffen dat die zestienduizend niet allemaal geleerden, hoogleraren of onderzoekers willen worden". Dus weg met die super-gespecialiseerde opleidingen, verbrokkeld via faculteiten en vakgroepen en plaatsmaken voor een "echt universitair programma, waardoor vijftienduizend van de huidige zestienduizend studenten zowel alfa-, beta- als gamma-wetenschappen bestuderen en als werkelijk Universitair doctorandi hun rol in de maatschappij kunnen vervullen", aldus de professor in ruste. Er is

trouwens meer, wat hem dwars zit. Als enige land ter wereld kennen de Nederlandse universiteiten sinds een jaar of twintig geen Academische Senaat meer. "Het docentencorps heeft hier dus én niets te zeggen én geen formeel orgaan waarin het met elkaar van gedachten kan wisselen." Wijnberg vervolgt - ten einde raad - met een oproep tot wetteloosheid: "Welke rector magnificus heeft de moed, regels of geen regels, de wetenschappelijke staf regelmatig bij elkaar te roepen, om van het talent van die honderden gebruik te maken en de vele nijpende problemen van onze universiteit met hen te bespreken?" Laat de U-Raad het niet horen. (U-Krant)

Olof

Het Corps is weer in opkomst, tenminste in de meeste oude universiteitssteden. Dat houdt echter ook een wederopleving van de minder leuke corporale tradities in, zoals het 'verbouwen' van een Chinees restaurant of het kaalscheren van nuldejaars (foeten). Zo niet echter in Tilburg, waar bij het corps 'St.Olof' zelfs geen ontgroening bestaat. "Nooit horen wij dat de eerstejaars het zwaar hebben", aldus vice-praeses Paul Boerboom. Olof kan het zich gewoon niet permitteren de eerstejaars te tracteren op zware initiaties. "We moeten toch elk jaar onze leden binnenhalen en iedereen die af zou vallen is in feite een waardevol lid." Van de zeshonderd leden die Olof telt zijn er misschien vijftig typische corpsballen, weet Boerboom. Onder wie hij zichzelf trouwens ook schaaft. (Univers)

Oefenrechtbank

De opstellers van het rapport 'Kwaliteit en Doelmatigheid' hadden het al in 1987 geadviseerd, maar het lijkt er pas in september op zijn vroegst van te komen: een oefenrechtbank ('moot court') voor de Leidse rechtenstudenten. Doel: de mondelinge en schriftelijke uitdrukingsvaardigheid van de studenten verbeteren. Niet alle vakgroepen zijn trouwens even blij met het 'revolutionaire' plan, omdat sommigen uren zullen moeten inleveren. Handelsrecht en economie bijvoorbeeld zullen in het nieuwe curriculum gekort worden. (Mare)

Monogamie

Hoe ziet de ideale relatie eruit? Monogaam? En waar houdt monogaam dan wel op? Of is de mens zelfs van nature geneigd om lichamelijke liefde buiten de deur te zoeken? Het Leidse Academiegewoone was vorige week het decor voor een debat over consumptierelaties, seriële monogamie, knuffelnetwerken en het bedrijven van de liefde met een pitbullterriër. Overeenstemming leverde dit alles niet op, duidelijkheid evenmin. "Ik ben zelf seksueel zo monogaam als de pest, maar erotisch zeer polygaam", aldus een deelnemer. De stemming na afloop gaf dan ook een goede weerspiegeling van het gebodene achter de discussietafel: 73 aanwezigen waren monogaam, naast 68 overtuigde polygamen en 17 twijfelaars. (Mare)

Voortlichting

We kunnen ze binnenkort verwachten bij ons in Limburg: de hier geboren en in Tilburg studerende 'voortlichters', die via mond-op-mond-reclame het thuisfront moeten warmmaken voor een letterenstudie in het hart van Brabant. Een nieuwe vondst uit de zo langzaam uitgeputte voorraad studentenwerf-acties. En een noodzakelijke ook, want de letterenfaculteit in Tilburg dreigt het gewenste aantal van negentig aanmeldingen niet te halen. Iedereen de straat op dan maar, voor het behoud van de eigen, geliefde faculteit. Brabant, Zeeland en Limburg zijn de eerste doelgebieden en de praatjes van de studenten zullen vooral op de middelbare scholen gehouden gaan worden. (Univers)

Klantgericht

Klantgericht telefoneren, dat moeten ze aan de universiteit van Twente duidelijk nog onder de knie krijgen. Getuige een cursus onder die noemer, die onlangs op de verschillende bureaus terecht kwam. Ga bij jezelf te rade: 'Laat ik de opbeller helemaal uitspreken?' 'Heb ik stopwoordjes, die de opbeller irriteren?' 'Ben ik beheerst en vriendelijk gebleven?' Voor degene, die tekort blijkt te schieten, ligt er een 'zelftrainingspakket klantgericht telefoneren' klaar. Voor degene die voldoet waarschijnlijk een cursus assertiviteit. (U-Blad Twente)

Kabel

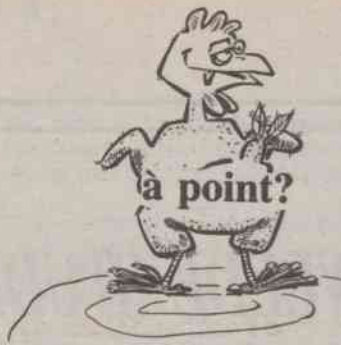
De samenwerkende universiteiten van Nederland (VSNU) hebben een einde gemaakt aan hun experiment met tv-programma's, die op een aantal kabelnetten te volgen waren. De formule bleek geen succes en de universiteiten hebben er geen 30 mille per uitzending meer voor over. Er is waarschijnlijk van tevoren niet genoeg over de inhoud van de uitzendingen nagedacht, aangezien de kijkers (inclusief de laaggeschoolden) ze veelal te oppervlakkig vonden, terwijl de programmamakers juist hun best deden ze zo lichtvoetig mogelijk te maken. Wel wordt nu bekeken of er een universitair tv-programma gemaakt kan worden bij een van de landelijke omroepen. (Delta)

Shell

In Maastricht bleef het rustig, maar dat kwam waarschijnlijk omdat hier met carnaval geen Observant verscheen. Elders in het land waren de acties echter niet van de lucht. Een advertentie van Shell in verschillende universiteitsbladen ontstak vele studenten in woede. Hele oplages werden onderschept en bij de redactie terugbezord, zoals bijvoorbeeld in Utrecht gebeurde. 'Studenten hebben geen behoefte aan zo'n U-blad', was de actie-slogan daar. (U-blad)

Tandartsen

Er is een nieuw tekort aan tandartsen op komst. Die verwachting bracht de Groningse tandheelkunde-faculteit, die momenteel afgebouwd wordt, tot het voorstel om hun afdeling maar te heropenen. Het voorstel lijkt weinig kans te hebben, omdat Deetman het tekort wil opvangen door de instroom aan de bestaande faculteiten uit te breiden. Mocht er toch een extra locatie nodig zijn, dan zal Nijmegen de gelukkige blijken, want daar gingen in 1985 (operatie 'Krimp en Groei') de gedachten al naar uit bij eventuele uitbreidingsbehoeften. Een heropening van de Utrechtse faculteit is trouwens al helemaal uitgesloten. Het oude gebouw van de daar opgeheven faculteit wordt momenteel voor zeventig miljoen verbouwd. (U-Krant, U-blad)

Tijdens de vakantie vallen veel mensen terug in de natuurstaat die door Rousseau verheerlijkt werd. De hele dag zijn zij in touw om in hun elementaire levensbehoeftes, onderdak en voedsel, te voorzien, een zorg waarvan de moderne beschaving hun bevrijd leek te hebben. Bovendien blijkt uit onderzoek dat vakantie ongezond is. De stress die het permanent samenzijn met echtgenoot en kinderen of andere mensen die men onder normale omstandigheden kan ontlopen met zich meebrengt, doet het aantal hartinfarcten tijdens vacaties toenemen. *L'enfer, c'est les autres.* Wie toch met vakantie wil, kan maar beter een doel hebben: skiën, zwemmen leren, Middeleeuwse manuscripten uit kloosterbibliotheken opdiepen; alles is beter dan ledigheid.

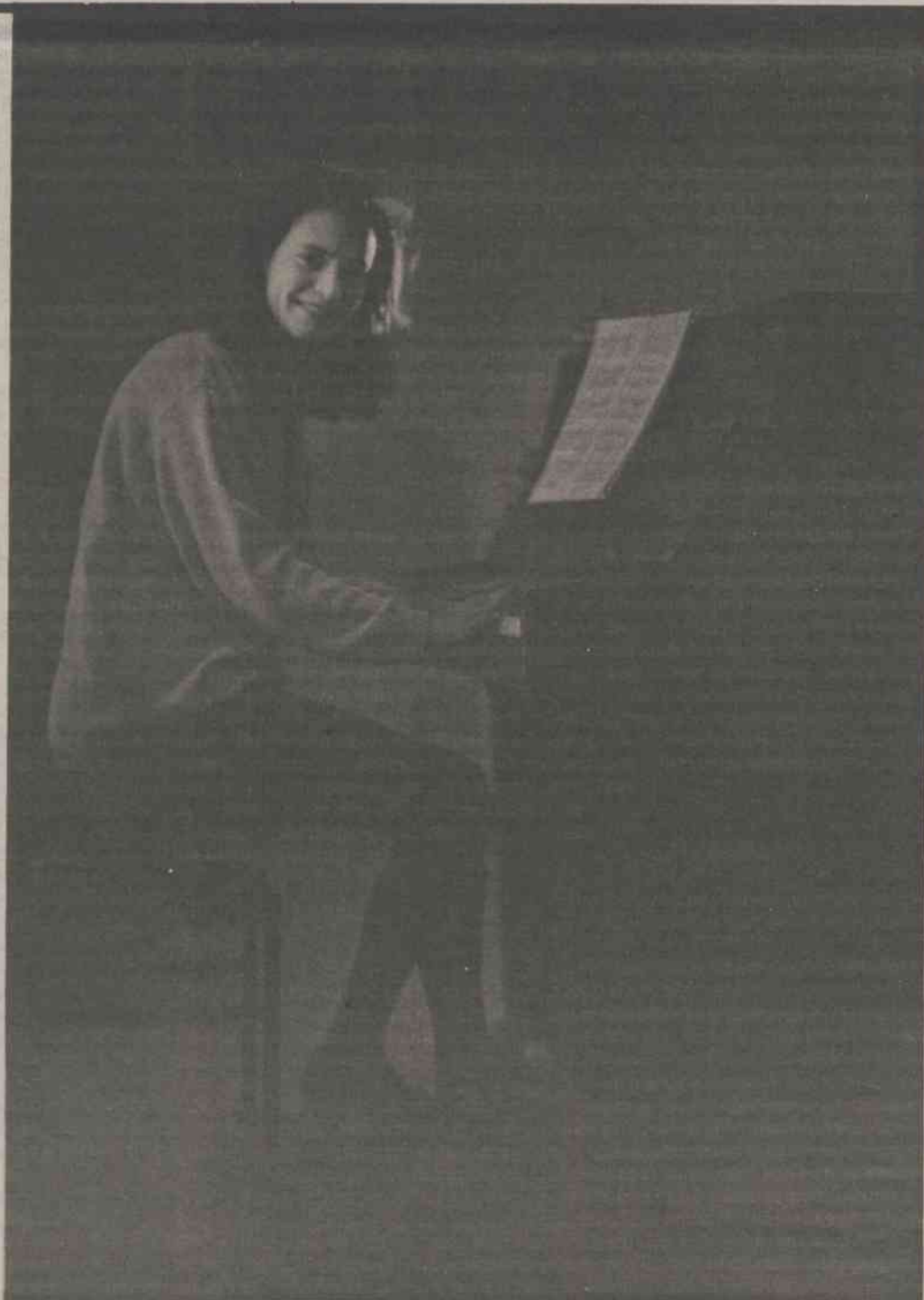
En wie toch niets wil doen, doet dat het beste thuis. Want waarom zouden we ergens anders heengaan; waar we zijn, is het al erg genoeg, zoals Gerard Reve zou opmerken. Ook wanneer we met vreemde (het woord zegt het al!) culturen willen kennismaken, hoeven we niet op reis te gaan. Die komen wel naar ons toe, zij het niet altijd op de manier die een cartoonist ten tijde van de Russische inval in Afganistan liet zien: op een affiche van het Russische reisbureau Intourist leest de beduude klant: "Bezoek Rusland voordat Rusland u bezoekt!" Voor wat het buitenland aan roerende goederen zoals eetwaren te bieden heeft, hoeft u ook al niet op reis; het mooie van het kapitalisme is dat zelfs de winkel op de hoek een keur aan buitenlandse waren verkoopt. Wie de sfeer mist, bezoekt een uitheems restaurant. Wij kunnen dat doen uit vrije keuze, maar de Engelsen moeten wel, willen ze nog enigszins fatsoenlijk eten.

Toch kunnen we niet volledig op de commercie vertrouwen. Ik maakte in Zuid-Amerika kennis met een eenvoudig en verrassend lekker gerecht van opgebakken bonen, frijoles refritos. Nu is er sinds kort in de supermarkt iets in blik te koop dat die naam draagt. Ik heb een paar soorten geprobeerd, maar het lijkt er niet op. Allemaal bevatten ze slechts een klein gedeelte zwarte bonen (waaruit dit gerecht geheel dient te bestaan) en voor de rest gewone bruine bonen.

Wie de oorspronkelijke versie wil eten, zoek dus gedroogde zwarte bonen; ze zijn ongeveer zo groot als bruine bonen. Voor twee personen hebt u een ons of drie nodig. Was ze, en breng ze in ruim water aan de kook. Draai het gas uit en laat de bonen een nacht weken. Kook ze de volgende dag twee uur in water met zout, giet ze dan af, maar bewaar het water. Bak ze in een beetje olie en zorg ervoor dat u ze fijnprakt. Bak voor het eten in een laagje olie een paar teentjes geperste knoflook en een pepertje, en voeg de gebakken bonen toe. Bak die opnieuw, en voeg wat van het kookwater toe als de bonen te droog worden. U dient een smeuge massa te krijgen. Met rijst en verse groente vormt dit een hoofdmaaltijd die laat zien dat vasten niet altijd versterven betekent; met een gebakken ei is het een smakelijk en stevig ontbijt waarop hele guerillas gevoerd zijn.

August Magirus

Cosa di Franco

Rechtenstudente Wendy Lokte Franco met betoverende klanken naar de filmzaal in de Tongersestraat

Rotterdamse boekhandel Donner stopt leveringen na klacht van Maastrichtse collega's

REDUCTIEBURO KRIJGT VOORLOPIG GEEN NIEUWE BOEKEN MEER

De rekken van het studentenreductieburo zijn nog redelijk gevuld met boeken. Het is echter de vraag hoe lang dat nog duurt. De leverancier, de Rotterdamse boekhandel Donner, heeft namelijk met onmiddellijke ingang de levering aan het reductieburo beëindigd. De belangrijkste reden daarvoor was een klacht die tegen Donner werd ingediend bij de Commissie Handelsverkeer van de Vereniging ter Bevordering van de Belangen des Boekhandels.

De klacht werd daar gedeponereerd door drie Maastrichtse boekhandels; Servaas, Leiter-Nypels en Bergmans. Zij beschuldigen Donner en het reductieburo ervan zich niet te houden aan de regels van het Handelsverkeer voor Boekhandels. Het is onzeker of de tweeduizend leden van het reductieburo de rest van het studiejaar nog kunnen rekenen op boeken met korting.

In september besloot het reductieburo voortaan alle bestellingen te plaatsen bij de Rotterdamse boekhandel Donner. Tot dan toe had het de boeken steeds besteld bij drie Maastrichtse boekhandels; Servaas, Leiter-Nypels en Bergmans. Die samenwerking verliep echter al enige tijd minder goed. Kostbare tijd ging verloren doordat de boekhandels de orders van het reductieburo zelf nog moesten bestellen bij de uitgever. Dat probleem zou bij Donner niet bestaan. Deze boekhandel had zo'n enorme voorraad dat elk besteld boek vliegenvlug bij de student kon zijn. Dat was volgens het bestuur van het reductieburo de reden om van leverancier te wisselen. Een gevoelig verlies voor de drie Maastrichtse boekhandels, want per jaar leverden zij voor driehonderdduizend gulden boeken aan het reductieburo.

De strenge regels. Het verkopen van boeken met korting is alleen mogelijk als de boekhandels strikte regels gebonden. De maximale korting van tien procent mag alleen worden gegeven op bestellingen van minimaal dertig stuks. Die bestelling moet dan meteen doorgegeven worden aan de kopers die daar vooraf voor ingekocht hebben. De klant, in dit geval het reductieburo, moet voor elk exemplaar het boek al een koper, een student, hebben klaarstaan. Op deze manier is het gesloten dat het reductieburo een eigen voorraad aanlegt, waar men dan vrij aan kan verkopen. Het reductieburo mag nooit een eigen winkeltje drijven. Ook mogen er geen boeken aan de boekhandels teruggegeven worden, aangezien voor elk besteld boek immers een koper voorhand is. Het zijn de officiële regels, maar in het verleden werd daar nooit streng de hand aan gehouden. De Maastrichtse boekhandels waakten er wel voor dat de voorraad van het reductieburo niet te laag werd, maar niet-verkochte boeken terugnemen was een normale procedure. Marion Datema van Servaas: "Toen de studentenverenigingen nog hun eigen reductie-afdelingen hadden leverden wij in bulkvoorraden. Studenten tekenden iemand van de vereniging haalde een boek bij ons op een dag later werd betaald. Met het overkoepelende reductieburo heeft dat nooit zo gewerkt. Bestellingen kwamen verspreid in tijd en plaats binnen en regelmatig moesten

De bestuursleden van het reductieburo tussen de steeds minder gevulde rekken (foto Franco Gori)

wij meer dan de helft van de boeken terugnemen. Vorig jaar werden wij daarvoor door de Commissie van Handelsverkeer op de vingers getikt. Waarschijnlijk was die klacht afkomstig van een collega-boekhandel. In elk geval hebben wij toen meteen besloten om alleen nog maar strikt volgens de regels te leveren. Wij hebben het reductieburo ook meteen laten weten dat er nieuwe afspraken gemaakt moesten worden." Die afspraken zijn echter nooit meer gemaakt, want het reductieburo besloot in zee te gaan met Donner. En ook Donner stelde dezelfde eisen; er zou alleen volgens de regels gehandeld worden. Dat maakte de boekhandel het reductieburo in augustus nog eens duidelijk. Directeur Schoemakers van Donner had lucht gekregen van de geruchten die in de Maastrichtse boekhandels de ronde deden. Directeur Kessels van Leiter-Nypels had hem namelijk verteld dat niet het probleem van het niet-tijdig leveren het reductieburo naar Donner gedreven had, maar Donner zou strikte naleving van de reglementen niet als voorwaarde gesteld hebben. Schoemakers maande het reductieburo dan ook: "...ik wijs U er op dat wij waren overeengekomen dat U zich zou houden aan bepalingen van het Reglement Handelsverkeer, zodat U slechts levert na bestelling. Wij voorzien U slechts van zoveel exemplaren als U meteen kunt doorleveren."

Problemen

Tot eind oktober verliep de samenwerking naar ieders wens. Maar vanaf die periode stagneerden de bestellingen volgens bestuursleden van het reductieburo. Eind november begon Donner zich zorgen te maken over de ontstane voorraad bij het reductieburo. Uit een brief van Donner aan het reductieburo: "Indien deze grote voorraden uiteindelijk retourneer blijken te zijn, hebben we een groot probleem." Maar volgens het reductieburo was er van een probleem geen sprake. De voorraden bestonden uit uitgestelde verkopen of nog te verkopen boeken. Een maand later werd Donner door de Commissie Handelsverkeer van de Vereniging ter Bevordering van de Belangen des Boekhandels in gebreke gesteld wegens overtreding van het Reglement voor het Handelsverkeer van Boeken. Het reductieburo zou namelijk boeken uit voorraad verkocht hebben en alle studenten zouden op vertoon van alleen hun collegekaart, dus zonder uitdrukkelijke bewijs van hun lidmaatschap, een korting van tien procent gekregen hebben. Donner gelooft niet dat dergelijke praktijken plaatsgevonden hebben. André Vingerling van Donner: "Zover als wij kunnen nagaan heeft het reductieburo steeds met intekenlijsten ge-

werkt. Het is ook niet voorgekomen dat het reductieburo dertig exemplaren bestelde, er maar vijf verkocht en dat wij vervolgens de rest maar terugnamen. Wel hebben wij ooit boeken teruggenomen die in Maastricht niet meer verkoopbaar waren -bijvoorbeeld omdat er een nieuwe uitgave verscheen-, maar waarvoor wij ergens anders een koper hadden." Ook het reductieburo ontkent het ten laste gelegde. Bestuurslid Jasper van Marle: "Een lidmaatschap is zichtbaar door een stikkertje op de achterkant van de collegekaart. En alleen op vertoon daarvan geven wij boeken met korting." Donner voelde zich niettemin genoodzaakt de leveranties aan het reductieburo onmiddellijk te staken totdat het reductieburo kon garanderen dat er niet meer onreglementair verkocht werd.

De ingediende klacht bleek afkomstig uit Maastricht. Na jaren onderlinge con-

delsverkeer houden. Een eventuele boete treft dan ook alleen Donner. De bestuursleden van het reductieburo kan nooit een sanctie opgelegd worden. Het verwondert Marion Datema dat Donner na de berisping de levering meteen gestopt heeft. Marion Datema: "Normaal stoort zo'n grote boekhandel zich niet aan officiële bepalingen. De omzet is zo groot dat een boete van tienduizend gulden niks wil zeggen. Vorig jaar kreeg een grote boekhandel in Utrecht in een gelijksoortige zaak een boete van vijfentwintigduizend gulden. In denk dat de Commissie nu misschien zelfs bedreigd heeft met intrekking van de erkenning als boekhandel."

Definitieve breuk?

Voor de tweeduizend studenten die voor vijf tot twintig gulden lid werden van het reductieburo is het de vraag of zij dit jaar nog boeken met korting kunnen krijgen. Wat er nu nog in de rekken ligt wordt gewoon verkocht, maar nieuwe leveringen zullen voorlopig uitblijven. Mochten alle klachten ongegrond zijn dan is er volgens Vingerling wel weer over hernieuwde levering te spreken. Maar als dat niet het geval is dan lijkt de breuk definitief. Ook een hernieuwde samenwerking met de Maastrichtse leveranciers lijkt niet erg waarschijnlijk, hoewel men daar vanuit de boekhandels niet negatief tegenover staat. De klacht van de boekhandels kon ook wel eens gevolgen hebben voor het voortbestaan van het reductieburo binnen de muren van de universiteit. Om gebruik te kunnen maken van de universitaire faciliteiten moet het buro namelijk aan een aantal voorwaarden voldoen. Voorheen was een belangrijke eis dat één derde van de bestellingen bij Leiter-Nypels geplaatst werd. Al in juni drong het bestuur van het reductieburo er bij het College van Bestuur op aan dat de voorwaarden aangepast zouden worden. Leiter-Nypels behoorde immers niet meer tot de leveranciers en was ook niet meer de universitaire boekhandel.

Nieuwe eisen van college

Het college formuleerde een pakket nieuwe voorwaarden. Als eerste eis werd gesteld 'dat het reductieburo in overeenstemming handelt met de regels van de Vereniging ter Bevordering van de Belangen des Boekhandels.' Hoewel rector magnificus F. Bonke afgelopen maandag nog niet op de hoogte was van de problemen van het reductieburo lijkt het college een vooruitziende geest te hebben gehad bij het opstellen van de nieuwe voorwaarden. Bonke: "Die eis hebben wij opgenomen om ons in te dekken tegen problemen die eventueel in de toekomst kunnen ontstaan als die regels overtreden worden. Wij geven immers gelegenheid tot verkoop en de boekhandels zouden zich dus ook op ons kunnen verhalen." De formulering van de voorwaarden is gedateerd op drie januari van dit jaar. Dat is ongeveer twee maanden nadat de Maastrichtse boekhandels hun klacht ingediend hadden.

Marc Bonten

Boete

De gevolgen van de uitspraak van de Commissie zijn helemaal voor rekening van Donner. Als officiële boekhandel moet hij niet alleen zichzelf, maar ook zijn klanten aan de regels van het han-

LSVB en ISO staken verzet tegen invoering OV-jaarkaart

STUDENTEN OVERLEGGEN OPNIEUW MET DEETMAN

De studentenorganisaties LSBV en ISO spreken vanavond voor de derde keer sinds hun massale protestacties met minister Deetman. Het gespreksonderwerp is het stelsel van studiefinanciering en de bezuinigingen daarop. De fundamentele meningsverschillen over het onderwerp blijven recht overeind staan, wat de studenten tot in lengte van dagen zal doen ontkennen dat er een akkoord te sluiten is. Maar intussen zijn de tegenstellingen wel vervaagd.

Voor minister Deetman staat voorop dat elke wijziging van het stelsel van studiefinanciering moet passen binnen de financiële randvoorwaarden - zeg maar: het bezuinigingsschema - van de onderwijsbegroting. Daarnaast heeft hij andere zorgen, die echter in het overleg met studenten niet van wezenlijk belang zijn: het beurzingsstelsel mag geen drempel opwerpen voor de toegankelijkheid van het onderwijs en het moet zo eenvoudig mogelijk zijn.

De financiële randvoorwaarden hebben de minister doen besluiten tot twee majeure bezuinigingen, namelijk de privatisering van de studieleningen en de invoering van een OV-jaarkaart voor studenten. De aanvankelijk voorgenomen verlaging van de maximale leeftijdsgrens voor studiefinanciering naar 27 jaar, is inmiddels wisselgeld geworden voor de parlementaire behandeling.

De principiële inzet van de studenten is daarentegen dat elke student een volwaardig en zelfstandig inkomen moet ontvangen, zonder ouderlijke bijdrage of het aangaan van schulden. Maar dat - zo realiseren ze zich - is onder de huidige omstandigheden een onbereikbaar ideaal. De studenten zijn daarom bereid na te denken over vormen van profijtbeginsel en ze hopen dat ook binnen de strenge financiële randvoorwaarden van Deetman minder onacceptabele of 'minder wrede' maatregelen mogelijk zijn.

Gezien hun ideële vertrekpunt kunnen de studentenorganisaties inderdaad nooit een 'akkoord' sluiten met deze minister en waarschijnlijk met geen van diens opvolgers in de komende decennia. Toch is de schijn van overeenstemming voortdurend aanwezig. Bijvoorbeeld in de notitie van een werkgroep van ambtenaren van het ministerie en vertegenwoordigers van de studentenorganisaties, die vanavond op de overlegtafel ligt. Uit de notitie wordt duidelijk dat de studenten zich niet meer zullen verzetten tegen één van Deetmans belangrijke bezuinigingsplannen, namelijk de invoering van de OV-jaarkaart. Met de andere maatregel - de privatisering van de leningen - is het wat ingewikkelder gesteld. Voor zover de studenten zich hierbij neerleggen, eisen zij een fatsoenlijke regeling voor limitering van de opgebouwde studieschuld. Van dat streven is Deetman trouwens ook niet wars: in het door hem voorgestane stelsel betaalt men de schulden af in zoverre het inkomen dat toelaat.

Varianten

Meer dan Deetman geloven de studenten echter dat het maken van studieschulden ook aan het begin van de studie een psychologische barrière kan vormen. In de notitie van de technische werkgroep zijn daarom verschillende varianten besproken om de te hoge schulden te beperken. Het eenvoudigste model - een voor

iedereen gelijke, ouder-onafhankelijke basisbeurs plus een lening tot een bepaald maximumbedrag - is voor de studenten onaanvaardbaar. Hierbij zijn immers relatief hoge schulden mogelijk. Een tweede model is een variabele basisbeurs, die in de eerste studiejaar relatief hoog is en later kleiner wordt onder gelijktijdige toename van het leningendeel. Ook daartegen hebben de studenten bezwaren, omdat hierin een 'oneigenlijke' dwang om snel af te studeren besloten ligt. Ook een stelsel met aanvullende beurzen, afhankelijk van het ouderlijk inkomen, wordt niet als een verbetering gezien - door de studenten noch door het ministerie. Wat voor de onderhandelingstafel resteerde was enige vorm van schuldlimitering. Het is denkbaar dat het leningendeel van de studiefinanciering verlaagd wordt door een gift te verstrekken die afhankelijk is van de hoogte van de lening (en niet van het ouderlijk inkomen). In principe is een dergelijk model ouder-onafhankelijkheid en bovendien kan het omvang van de studieschuld beperken.

Een systeem van schuldlimitering kan echter ongewenst gedrag van de student uitlokken: ook een student die de lening niet echt nodig heeft, zal extra gaan lenen als de lagere rente op zijn studieschulden dat aantrekkelijk maakt. Om dit soort opstelling te voorkomen, heeft de technische werkgroep voorgesteld om de schuldlimitering pas te starten vanaf een bepaald bedrag aan lening. Voor elke geleende gulden boven dat bedrag zou dan een deel als limiteringsgift verstrekt kunnen worden. Deetman geeft hiervan een aantal rekenvoorbeelden. Zo stelt hij voor om de beurs terug te brengen tot 450 gulden en de maximale lening op eenzelfde bedrag vast te zetten. Bij een lening tot 350 gulden krijgt de student helemaal niets kado. Voor alle bedragen tussen de 350 en 450 gulden wordt een evenredig percentage als gift ontvangen: zo zal de student die inderdaad 450 gulden leent, daarvan honderd gulden als gift krijgen. Bij een lening van 400 gulden bedraagt de schenking nog maar 50 gulden.

Mis

Tot zover kunnen de gesprekspartners het nog met elkaar vinden. Maar als de preciese hoogte van het limiteringsbedrag moet worden afgesproken, gaat het weer mis. Naar de uitkomst van de cententellerij is nauwelijks te raden, maar er mag zeker van enige toenadering gesproken worden.

Toenadering (geen akkoord) is ook op andere punten bespeurbaar. Zo heeft het ministerie toegezegd nog eens te bezien of het al dan niet verkrijgen van een studielening niet meer afhankelijk wordt gesteld van het inkomen van de partner

van de student. Ook wordt gestudeerd op de regeling waarbij bijverdiensten van invloed zijn op de hoogte van de studiefinanciering. Verder zal het ministerie zich op voorstel van de studenten 'maximaal' inspannen om naast de OV-jaarkaart ook een collectieve ziektekostenverzekering tot stand te brengen. Belangrijk is tenslotte dat naast schuldlimitering tijdens de studie ook een vorm van schuldlimitering in de aflofase van de lening mogelijk is. Zo hebben de studenten voorgesteld om de draagkracht van afgestudeerden jaarlijks te meten en ook jaarlijks een kwijtscheldingsregeling toe te passen. Het ministerie vindt dat wat te ver gaan. Van die zijde is aanvankelijk voorgesteld om, als iemand zijn lening niet kan terugbetalen, wel de rente kwijt te schelden maar niet de leningsom. Uiteindelijk zegt het departement toe om in het overleg met de banken ook te praten over de mogelijkheid van jaarlijkse kwijtschelding van rente en/of aflossing.

Ook na het overleg van donderdag kunnen daarom geen directe conclusies worden getrokken uit het overleg tussen de studenten en Deetman. Met zoveel openstaande varianten zal nog geruime tijd verder gepraat moeten worden. Dat geeft de studenten- onderhandelaars tenminste enig respijt om aan de studenten-activisten uit te leggen dat men niet voor Deetmans financiële randvoorwaarden op de knieën is gegaan.

Jos Dohmen/HOP

BONUS VOOR WIE LERAAR WIL WORDEN

Studenten die wiskunde, natuurkunde, scheikunde, biologie, algemene economie of bedrijfskunde volgen aan een eerste graads lerarenopleiding, kunnen met ingang van het volgend studiejaar een bonus krijgen. Hiermee wil minister Deetman de instroom in deze opleidingen bevorderen en een dreigend tekort aan leraren tegengaan.

Dat blijkt uit een brief die de bewindsman begin deze week aan de Tweede Kamer heeft gestuurd. Studenten aan deze lerarenopleiding kunnen een bedrag krijgen dat ongeveer overeenkomt met de hoogte van het collegegeld voor een studiejaar. Maar om voor de bonus in aanmerking te komen, moeten zij niets alleen hun eerste graads lesbevoegdheid hebben gehaald, maar dienen zij ook aan te tonen een baan als docent te hebben in het voortgezet onderwijs. Volgens Deetman zijn dergelijke bonussen geen definitieve oplossing voor het tekort aan leraren in bepaalde vakken. Voor de langere termijn wil hij andere instrumenten ontwikkelen, waaronder maatregelen die het leraarsberoep aantrekkelijker maken. Daarbij doelt de bewindsman niet alleen op de inkomenspositie, maar ook op de maatschappelijke status, de inhoud van de functie en de perspectieven op langere termijn. Een vergelijkbaar bonussysteem geldt dit studiejaar al voor de studenten in een technisch vak aan de tweede graads lerarenopleiding van de Pedagogische Technische Hogeschool in Eindhoven. Voor deze opleiding wordt de maatregel met een jaar verlengd.

Jos Dohmen/HOP

Ondernemen in het onderwijs

Het 1922-virus heeft inmiddels velen aangestoken. Ook het universitaire onderwijs is erdoor geïnfecteerd, zoals tenonzen gebleken is in de diëse van de rector magnificus. Universiteiten en faculteiten dienen op dezelfde manier te worden gerund als ondernemingen en dan het liefst in een Europees kader. Ondernemen is in, winst maken een goede zaak en waarom zouden instellingen in de collectieve sector zich daarbuiten houden? Er valt zeker veel te zeggen voor deze stellingname. Universiteiten en faculteiten zijn beslist geen toonbeelden van efficiënt geleide organisaties en het ontbreekt er nogal eens aan initiatief en ook het innoverend vermogen is dikwijls niet erg ontwikkeld. Deze achterstand op het goed ontwikkelde deel van de particuliere sector heeft deels een historische en anderdeels een structurele achtergrond. Universiteiten en faculteiten zijn ambtelijke instellingen met een geheel eigen in de jaren geroeide cultuur. In het bestuur en beheer wordt veel nadruk gelegd op procedures en wat wellicht nog belangrijker is het personeel heeft een ambtelijke status. Daardoor is het accent in de organisatie wat teveel komen te liggen bij het hanteren van de juiste procedures en te weinig op de daadwerkelijke productie van de organisatie. Een voorbeeld: het personeelsmanagement is eerder gericht op bevordering van de aanwezigheid van personeel dan op hun individuele prestaties. Dienstjaren hebben een groter invloed op de honorering, dan hetgeen men betekent voor de instelling, en dergelijke. Wil een universiteit of faculteit veranderen in een ondernemende instelling dan heeft zij dus in eerste instantie een cultuurprobleem. Overschakeling van een ambtelijke cultuur met een nadruk op het procedurele naar een ondernemende cultuur met een nadruk op presteren. Er ligt ook een structureel probleem. De huidige organisatie van de universiteit kent een tot op het niveau van de faculteit doorgevoerde scheiding van bestuur en beheer en alsof dat nog niet complex genoeg is bestaat een faculteit dikwijls nog uit een verzameling winkeltjes die allen zo hun eigen belangen hebben te behartigen in het geheel. Wil je echter ondernemen dan is een heldere en slagvaardige organisatie een eerste vereiste, zonder dat valt er geen oorlog te winnen.

Er valt ook iets in te brengen tegen de ondernemende universiteit. Men zal goed moeten beseffen dat een universiteit een cultuurgoed is van de eerste orde. Zij heeft ook een museale functie als hoedster van tradities en historisch besef, als opvoedingsinstituut bij uitstek. Men zal dus voorzichtig hebben om te springen met het ondernemen door universiteiten.

Een stap verder dan een ondernemende aanpak is een commerciële aanpak. Dat wordt het echter oppassen geblazen. Bij een commerciële aanpak gaat het in eerste instantie om het verkopen van het product tegen een winstgevende prijs. De inhoud van het product, in dit geval onderwijs en onderzoek, kan dan gemakkelijk ondergeschikt worden aan marktperspectieven en winstverwachtingen. Dit is gepleidooi om het daarom maar niet te doen. Ik beoog er slechts mee te zeggen dat men zich dit vooraf terdege dient te realiseren en daarop het beleid moet afstemmen. Het is buitengewoon verstandig om de commerciële activiteiten duidelijk, organisatorisch en inhoudelijk, af te scheiden van de hoofdactiviteiten. Universiteiten doen dit feitelijk al op grote schaal. Het wemelt van de stichtinkjes en samenwerkingscontracten. Toch verdient het aanbeveling deze zelfstandigheid van universitaire activiteiten te stroomlijnen en vooral in het daglicht te brengen. Personeelsleden die in het kader van die zelfstandigheden werk doen, moeten weten waar ze aan toe zijn. Wat mag en wat niet en in welke mate en op welke wijze wordt men er beter van. Ook dat laatste moet openlijk besproken kunnen worden. Het is een goede manier om het element van beloning naar prestatie, een element dat thans vrijwel ontbreekt in de universitaire organisatie, in het personeelsbeleid in te voegen.

Overigens is het verre van eenvoudig om universitaire activiteiten te commercialiseren. Met onderzoek, met name in de beta vakken, wil dat nog wel lukken, maar onderwijs is het veel moeilijker gesteld. De laatste jaren is er een veelheid aan korte cursussen en seminars, tegen soms zeer hoge prijzen, op de markt verschenen. Veel moeilijker ligt het met de diepergravende en langlopende cursus. In dit soort cursussen gaat het vooral om kennisoverdracht en is het ontspannende factor veel minder aanwezig. Er wordt een groot tijdsbeslag gelegd op de vaak reeds werkende cursist. Er zijn enkele voor Nederlandse verhoudingen dure en gestaagde cursussen. Te noemen is in dit verband de MBA-opleiding aan de Erasmus universiteit. Een tweejarige cursus deels in Rotterdam deels in de VS, elke vrijdag zaterdag. Kosten 80.000 hollandse gulden. Een hoop geld, maar je hoeft geen winkelier te zijn om te weten: dat kan nooit uit, daar moet dik geld bij. En zo is het ook. Universiteiten berekenen lang alle personele en overige kosten niet door en daardoor is het mogelijk om voor "een koopje" de MBA-cursus te volgen. Tijden veranderen echter en het zal niet heel lang meer duren of het toe- en doorberekenen zal ook op deze terreinen ten volle geschieden. Dat betekent een drastische verhoging van de cursusgeldten op deze zogenaamd commerciële markt. Of dat zal lukken is nog maar de vraag. Ook hier ligt een cultuurprobleem.

Nederlanders in het algemeen en instellingen en ondernemingen in het bijzonder zijn er nog niet aan gewend om relatief grote bedragen uit te geven aan onderwijs. Ons stelsel is gebaseerd op financiering uit de algemene middelen. In de mate waarin dat stelsel niet meer voorziet in noodzakelijk geacht onderwijsaanbod zal particuliere financiering nodig blijken. Dat impliceert dat bedrijven instellingen en particulieren er aan zullen moeten wennen een substantieel deel van hun financiële middelen te besteden aan onderwijs. In een informatiemaatschappij natuurlijk niet zo gek, maar of men daar ook daadwerkelijk toe bereid is zal de toekomst leren. Voor wat de Rijksuniversiteit Limburg betreft zal het CES dat heel binnenkort weten.

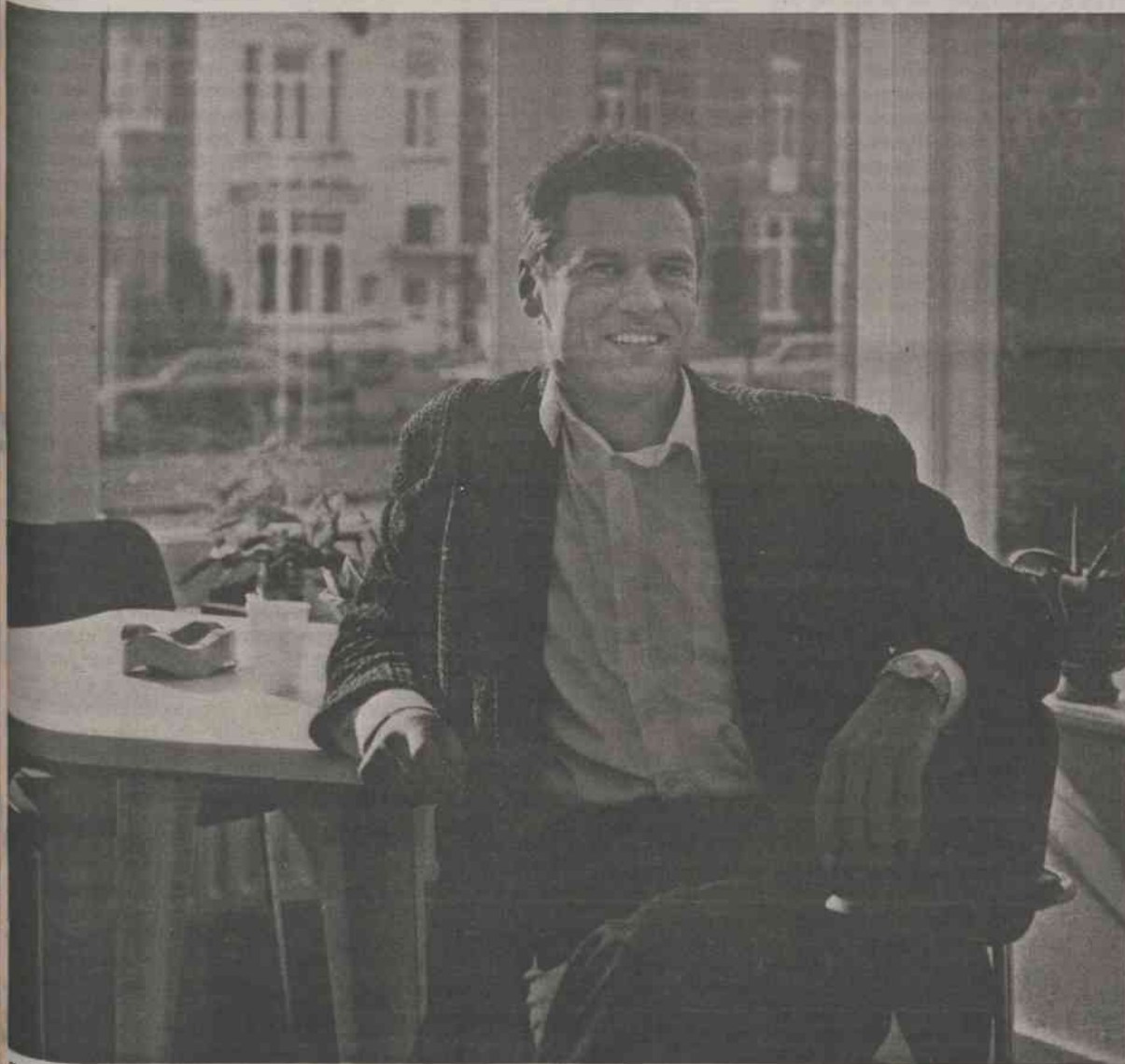
Pim Fortuyn

Richard Janssen maakt in proefschrift "maatschappelijke kosten" van reis-, wacht- en behandelijd zichtbaar

"ARTSEN HEBBEN SOMS EEN ENORME MINACHTING VOOR HUN PATIENTEN"

"In de grensstreek heb je veel mensen die in Duitsland gaan tanken en er blijkbaar een half uur voor over hebben om een tientje te besparen. Anderen vinden hun tijd kostbaarder en gaan daarom naar het pompstation op de hoek. Er vindt dus een calculatie plaats, waarbij de financiële voordelen worden afgewogen tegen de tijdskosten. Datzelfde verschijnsel doet zich -misschien minder bewust- voor in de gezondheidszorg." Drs. Richard Janssen promoveerde vrijdag voor carnaval op een proefschrift, waarin hij concludeert dat reis-, wacht- en behandelijd een beperkend effect hebben op de medische consumptie. Beleidsmakers en instellingen zouden daar veel meer rekening mee moeten houden.

Richard Janssen: "Gezondheidszorg heeft slecht marketingbeleid" (foto Franco Gori)

daarentegen eveneens beduidend af, naarmate de tijdsprijs hoger ligt.

Mobiele voorzieningen

De efficiëntie van de gezondheidszorg kan volgen de promovendus -verbonden aan de vakgroep Economie van de Gezondheidszorg- niet worden beoordeeld zonder rekening te houden met de tijdsprijzen. Hij heeft berekend dat patiënten in totaal voor bijna twee miljard gulden tijd kwijt zijn aan reis-, wacht- en behandelijd. Janssen: "Door er dit prijskaartje aan te hangen heb ik de verborgen maatschappelijke kosten van de gezondheidszorg zichtbaar willen maken. Het gaat om maar liefst dertien tot veertien procent van alle financiële kosten in die sector. Ik vraag me af of beleidsmakers dat beseffen en of ze er iets mee willen doen.

Ik denk eigenlijk dat ze op dit soort onderzoek in Nederland niet zitten te wachten, want economische argumenten tellen nu eenmaal minder zwaar dan politieke overwegingen."

"Grootste zwakte"

Janssen heeft niet onderzocht welke tijdskosten echt vermijdbaar zijn en noemt dat zelf "de grootste zwakte" van zijn onderzoek. Maar dat de gezondheidszorg veel efficiënter kan worden opgezet, lijkt hem overduidelijk. Zo is de planning van voorzieningen momenteel afhankelijk van het aantal inwoners per verzorgingsgebied. Dat leidt ertoe dat patiënten in gebieden met een lage bevolkings-dichtheid (zoals Zeeland, Groningen en Twente) over het algemeen een langere afstand moeten overbruggen en daarmee hogere tijdskosten hebben.

Dat impliceert tevens dat mensen in landelijke gebieden minder gebruik maken van die voorzieningen. Janssen stelt voor om dicht bij woonconcentraties zonder huisartsenpraktijk poliklinische voorzieningen en mobiele eerstelijnspraktijken in te richten. Ook door andere eenvoudige maatregelen kunnen de tijdskosten fors worden teruggebracht. Janssen: "In de stad ligt de apotheek naast de huisartsenpraktijk. Op het platteland moet je voor met recept eerst een hele reis ondernemen. Sommige plattelandsartsen werken daarom inmiddels met een systeem waarbij ze overdag alle recepten faxen naar de apotheek in de stad en op het einde van de middag worden alle bestellingen dan per auto afgeleverd. De patiënt moet dan nog wel twee keer de weg naar de dokter afleggen, maar het is toch al een hele vooruitgang."

Verhoogde tarieven

In de commerciële sector houdt men terdege rekening met de 'tijdsprijs' van de consument: De Edah levert goedkope producten, maar daarvoor moet de klant wel wat langer in de rij staan. Bij gebrek aan concurrentie speelt dit concept in de gezondheidszorg echter nauwelijks enige rol; er is volgens Janssen dan ook sprake van een "zwak ontwikkeld marketingbeleid". Hij brengt in herinnering wat er gebeurde toen Boerema in 1987 zijn plannen voor een privé-kliniek ontvouwde en zich profileerde door een klantgerichte benadering, met onder andere spreekuren na kantoortijd en in de weekends. Als reactie ging het Nijmeegse Radboudziekenhuis eindelijk allerlei maatregelen nemen om de wachttijden te bekorten. Toch pleit de promovendus niet per definitie voor een commerciële gezondheidszorg:

"Er moet zeker een goed afspraken-systeem komen, waarbij je op verschil-lende momenten terecht kunt en nooit langer dan een kwartier hoeft te wachten. Maar bij gebrek aan concurrentie zou de overheid hierover bijvoorbeeld wettelijke normen in een kwaliteitswetgeving kunnen onder-brengen. Commercialiteit is bovendien niet essentieel voor concurrentie. Er hangt ook veel af van de structuur van het aanbod. Nu leidt het tekort aan artsen al jarenlang tot een enorme bevestiging van hun machtspositie, wat altijd in het nadeel van de klant werkt. In de gezondheidszorg is een volle wacht-kamer zelfs statusverhogend, terwijl het economisch gezien om een enorme verspilling gaat. In Duitsland heeft een zakenman onlangs een met succes een schadeclaim ingediend omdat hij een uur moest wachten bij de specialist. In Nederland zouden ook een paar van dit soort voorbeelden gezet moeten worden."

Na kantoortijd

Janssen vindt het onvoorstelbaar dat er nog steeds geen mogelijkheid bestaat om ook na kantoortijd bij een (huis)arts terecht te kunnen. Een aantal mensen zouden zeker bereid zijn hiervoor verhoogde tarieven te betalen. Want naarmate iemand een hoger inkomen heeft, zal hij meer financiële offers willen (en kunnen) brengen om tijd te besparen, stelt Janssen vast. Daarnaast blijkt ook de aard van iemands tijdsbesteding een cruciale rol te spelen. Een thuiswerkende moeder met jonge kinderen zal zich tijdens de reguliere spreekuren niet gemakkelijk vrij kunnen maken voor een bezoek aan de huisarts. Datzelfde geldt voor iemand met een fulltime baan. Flexibele spreekuren zouden hier uitkomst kunnen bieden. Voor wie parttime werkt of bijvoorbeeld is gepensioneerd, speelt de verloren tijd een minder belangrijke rol. Bij deze mensen én bij mensen met een laag inkomen komt juist een verhoogde financiële bijdrage heel hard aan, omdat voor hen de tijdsprijs minder waardevol is dan de geldprijs. Janssen pleit ervoor dat men in de gezondheidszorg

gaat werken met groeps- of inkomensgebonden eigen bijdragen, naar het voorbeeld van de 65+ kaart. Ook bij de invoering van de basisverzekering in 1990 wordt volgens hem te weinig rekening gehouden met de positie van mensen met lage inkomens:

"Het idee van die basisverzekering bestaat uit een vast bedrag met daar bovenop als aanvullende verzekering een percentage van je inkomen. Dat kun je omlaag brengen door een eigen risico te nemen. Maar iemand met een minimuminkomen kan zich zo'n eigen risico helemaal niet permitteren, zodat er bij die aanvullende verzekering geen sprake is van een keuze. Het mogelijke profijt van zo'n eigen risico werkt dus alléén in het voordeel van de hogere inkomensgroepen."

Rantsoeneren

In het ideale systeem van gezondheidszorg wordt volgens Janssen de arts enerzijds geprikkeld om klantgericht te werken en anderzijds om ervoor waken dat hij geen overbodige zorg verleent. Hij stelt het Amerikaanse systeem van 'prospective payment' ten voorbeeld, waarbij een arts vooraf een vast bedrag krijgt voor alle voorzieningen die hij een patiënt aanbiedt. Dat dwingt de arts enerzijds veel 'klanten' te werven (en dus een goede service te verlenen) en anderzijds per patiënt geen overbodige verrichtingen te doen (hij moet binnen zijn budget blijven). Evenzeer te spreken is Janssen over de Amerikaanse Health Maintenance Organisations', maatschappijen die zowel verzekering als voorzieningen verkopen.

Janssen: "Bij de autobranche kun je zien hoe oneconomisch het is om die twee elementen te scheiden. De verzekering heeft er baat bij hoge premies te vragen en veel omzet te maken, terwijl de garage de kosten opdrijft omdat de verzekering tóch betaald. Wanneer je dat aanbieden en betalen van voorzieningen onder één verantwoordelijkheid brengt, wordt je wel gedwongen om efficiënt te werken. Die HMO's doen ook heel veel aan preventie, omdat ze er belang bij hebben dat iemand gezond leeft. Hier zal het een arts worst wezen of jij stopt met roken en drinken."

Perverse gedachte

De promovendus vindt dat beleidsmakers de tijdrijstheorie moeten gebruiken om de gezondheidszorg te 'rantsoeneren'. Door ervoor te zorgen dat overal voldoende voorzieningen bereikbaar zijn, valt het beperkende effect van de tijdsprijs op de medische consumptie te minimaliseren. De theorie kan echter evenzeer worden aangegrepen om te betonen dat mensen veel te lichtvaardig naar de dokter gaan. Ze hebben er immers niet al te veel tijd voor over.

Janssen: "Dat vind ik een perverse gedachte. Artsen die zoiets zeggen hebben een enorme minachting voor hun patiënten. Geen enkele bakker haalt het in zijn hoofd zich erover te beklagen dat iemand alleen twee broodjes koopt en geen rijstevlaai. Maar artsen hebben zo'n mentaliteit van "je mag binnenkomen als ik dat goed vind". De gezondheidszorg is niet gratis, zoals vaak demagogisch wordt gezegd. Als je rekening houdt met de tijdsprijzen blijkt dat helemaal niet zo te zijn. Maar dit soort opvattingen zijn uitdrukking van een heel bijzondere cultuur, waarin status, macht en veel inkomen voorop staan, en niet klantgerichtheid."

Emely Nobis

Cao-plannen op de lange baan geschoven

UNIVERSITAIR PERSONEEL BLIJFT NOG AMBTENAAR

De universiteiten willen meer bevoegdheden om een eigen personeelsbeleid te voeren. Het gaat hen vooral om vrijheden bij de aanstelling, de salariering en het ontslag van werknemers. Maar voorlopig willen zij de ambtelijke status van het personeel instandhouden. Plannen om die te vervangen door collectief af te sluiten arbeidsovereenkomsten (cao's) zijn in de ijskast gezet.

Dat blijkt uit een notitie die de Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten (VSNU) deze week aan minister Deetman heeft gezonden. De vereniging vindt meer vrijheid in het personeelsbeleid noodzakelijk om de nagestreefde kwaliteitsverbetering van het onderwijs en onderzoek te kunnen realiseren. Volgens de VSNU is de kwaliteit van het universitaire personeel van doorslaggevende betekenis.

In de notitie wordt waardering uitgesproken voor het streven van Deetman naar een afstandelijker relatie tussen overheid en universiteiten. De deregulering zou zich echter moeten uitspreken naar het terrein van het personeelsbeleid. Zo wil men ruimere mogelijkheden om werknemers een tijdelijke aanstelling te geven of om ze te ontslaan.

Ontslag

Volgens de VSNU is het voor de universiteiten noodzakelijk dat zelfs de permanente functies regelmatig door andere personeelsleden worden bekleed. Dat zou vooral gelden voor het wetenschappelijk personeel, maar daar is de ruimte voor tijdelijke aanstellingen veel te gering. De universiteiten willen net als NWO de mogelijkheden hebben om medewerkers op zogeheten doorstroomplaatsen aan te stellen. Ook vragen zij om meer flexibiliteit in de omvang van de aanstellingen. Zo moet het mogelijk zijn om van iemands basisaanstelling naar behoefte af te wijken met maximaal zes uur per week naar boven of beneden.

De VSNU noemt de procedure bij ontslag wegens onbekwaamheid of ongeschiktheid te langdurig en omslachtig. Dat bij ontslag een zorgvuldige procedure wordt toegepast vinden de universiteiten begrijpelijk. Maar het zou voor werkgever en werknemer beter zijn als men onderling kan besluiten tot beëindiging van de aanstelling en dan een financiële regeling kan treffen. Op dit moment zijn dergelijke schikkingen niet toegestaan. Verder moet het mogelijk worden om een werknemer te ontslaan bij 'onherstelbaar verstoorde arbeidsverhoudingen', ook als het betrokken personeelslid op zich geschikt is voor de functie. In dit geval zou eveneens de mogelijkheid moeten bestaan om een financiële regeling te treffen met de betrokkene.

Beloning

Zoals andere overheidssectoren, kampt ook het wetenschappelijk onderwijs steeds meer met het probleem dat in het ambtenarenstelsel te weinig salarisdifferentiatie mogelijk is. De VSNU constateert met genoegen dat bij Binnenlandse Zaken voorstellen worden ontwikkeld om bij de beloning te differentiëren naar goed functionerende personeelsleden, bevredigend functionerende werknemers en personeelsleden die onder de maat blijven. Men vraagt van Deetman om

geen eigen of aanvullende regels op dit gebied te treffen, maar alle vrijheden aan de universiteiten te laten.

In disciplines waar het door de concurrentie van het bedrijfsleven moeilijk is om personeel te werven, mogen de universiteiten ook thans toelagen op het salaris aanbieden. De VSNU vindt echter de voor dit soort gevallen bestaande toetsingscommissie overbodig. Ook hier zouden de universiteiten meer eigen beleid moeten kunnen voeren.

Overigens ondervindt men bij het aantrekken van wetenschappelijk personeel niet alleen concurrentie van het bedrijfsleven, maar ook van de overheid zelf, aldus de notitie. Een afgestudeerde die bijvoorbeeld als beleidsmedewerker bij de overheid - inclusief de universiteiten - gaat werken, begint meestal in salarisschaal 10 en stroomt na korte tijd automatisch door naar schaal 11. Als dezelfde persoon echter universitair docent wordt en in schaal 10 begint, dan zijn zowel promotie als vier ervaringsjaren noodzakelijk om in de hogere salarisschaal te komen. Hier beconcurrert de overheid zichzelf, meent de VSNU. Bij functies van salarisschaal 11 (maximaal 6.100 gulden per maand) en hoger, moet het ministerie van onderwijs tevoren toestemming verlenen. Binnenkort geldt die toetsing alleen nog vanaf schaal 14 (maximaal 8.250 gulden). Maar volgens de VSNU zou ook voor de hogere functies een marginale toetsing achteraf kunnen volstaan. De universiteiten menen dat het de taak van de werkgever is - zichzelf dus - om te beslissen hoeveel personeelsleden op welk salarisniveau worden ingezet.

In de notitie worden dezelfde klachten geuit die een jaar geleden zijn aangedragen door een werkgroep van de VSNU onder voorzitterschap van mr. F. Spit, lid van het college van bestuur van de Universiteit van Amsterdam. Als mogelijke oplossing noemde Spit echter ook het afschaffen van de ambtelijke status van het universitaire personeel. Het leek hem goed mogelijk om de universiteiten in staat te stellen cao's af te sluiten met vakorganisaties. De VSNU acht de discussie hierover niet urgent. De overheid en de universiteiten moeten op dit ogenblik niet praten over het handhaven of afschaffen van de ambtenarenstatus, maar over de vraag op welk niveau het beste de beslissingen kunnen worden genomen. De vraag naar het arbeidsvoorwaardenregime zal dan ooit wel eens kunnen opduiken, maar dan niet als begin van de discussie, maar als uitvoeringsprobleem.

Jos Dohmen/Hop

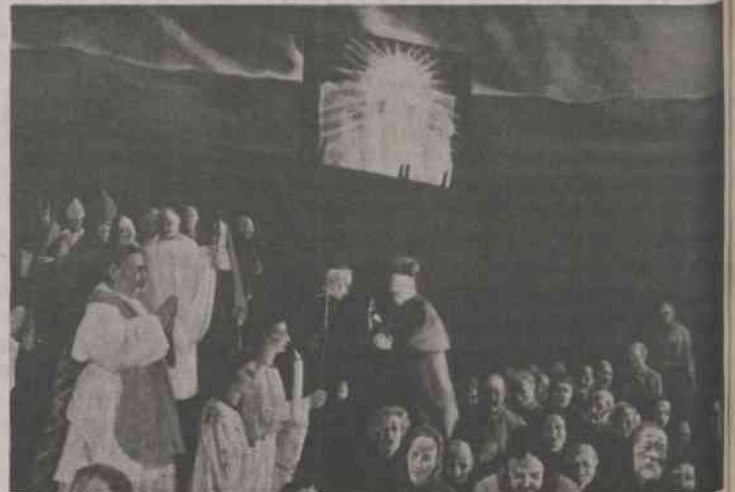
VERDWENEN PAUSPORTRET WORDT WEER TERUGGEPLAATST

Bovenstaande foto geeft een detail weer van een allegorisch schilderij dat de kunstenaar Hans ter Horst drie weken geleden in bruikleen heeft gegeven aan de juridische faculteit. Het kreeg een prominente plaats aan de marmeren muur naast de voormalige Statenzaal in het Oud-Gouvernement. Vorige week werd het schilderij door de dienst Civiele Zaken verwijderd en opgeslagen op een zolder.

De ambtelijke molen werd in gang gezet door een wandeling die rector magnificus Vic Bonke samen diensthoofd BTD Hans Beijer door het Oud-Gouvernement maakte. Ze waren weinig gecharmeerd door de nieuwe aanwinst.

Beijer: „De rector vond het de afbeelding volstrekt onbegrijpelijk en vroeg zich af wie het daar had neergehangen. Omdat Civiele Zaken over het beheer van de gangen gaat ben ik daar gaan vragen waar dat schilderij vandaan kwam. Een medewerker van CZ is toen gaan kijken, maar kon er niet achter komen wie het had opgehangen en heeft het toen van de muur gehaald. Maar het is niet zo dat ik of de rector daartoe expliciet opdracht hebben gegeven.”

Maandag jongstleden meldde een boze Hans Crombag, decaan van de juridische faculteit, de verdwijning van het door hem persoonlijk geselecteerde en bewonderde kunstwerk. Hij zelf had voor het grote schilderij (twee meter bij anderhalf) een plek aangewezen, die „ruimtelijk genoeg is om het voorgestelde tot zijn recht te laten komen”. Bovendien hingen er al haken in de muur, zodat er geen technische assistentie was vereist. Overleg met CZ was volgens hem overbodig: „Het is onze gang en daar hangen we op wat wij mooi vinden. Mis-

schien zijn de schilderijen in de kamer van de rector wel niet naar mijn smaak, maar daar bemoei ik me toch ook niet mee’.

Inmiddels heeft Beijer aan CZ opdracht gegeven het schilderij te herplaatsen, ook al vindt hij de actie van CZ „volstrekt begrijpelijk”. Maar „het beheer van de gangen komt in de toekomst toch bij de faculteitsdirecteuren te liggen en de benadering van Crombag kan ik me ook wel voorstellen’.

De verdwijning van het schilderij werd door de kunstenaar zelf gesignaleerd, toen hij begin deze week kwam kijken „of er nog geen winkelhaken inzaten”. Hij heeft zijn werk geschilderd als reactie op het bezoek dat paus Johannes Paulus II in '85 aan Nederland bracht en noemt het zelf een „anti-paus doek”. Zijn inspiratie deed hij op tijdens een bezoek aan de souvenirwinkels in het Vaticaan. Hij stoorde zich vooral aan portretten waarop de paus werd afgebeeld als een heilige, met een aureool om het hoofd.

Ook het contrast tussen de rijkdom van de Kerk en de armoede van de gelovigen die zich in Vaticaanstad verzamelden vond hij stuitend. Daarom plaatste hij in zijn schilderij de paus op een bergkam, „als zo'n reclamefiguur voor sherry’. De Heilige Vader is bovendien verwijderd van de gelovigen, die met de rug naar hem toe staan en „iets aanbidden wat er niet is’. Links in beeld bevindt zich een groep kerkelijke figuren, maar er is al evenmin contact tussen deze geestelijken en het volk. Alleen de Christusfiguur (op de foto niet in beeld) is tussen de mensen geplaatst. Het schilderij werd voor het eerst tentoongesteld in 1985. Toen dachten veel mensen dat de kunstenaar een positief beeld van het geloof wilde geven. Hans ter Horst: „Dat komt omdat ik mijn kritiek niet schokkend of ordinair heb willen neerzetten. Maar wie goed kijkt ziet onmiskenbaar wat mijn bedoeling is geweest.”

Emely Nobis

VITAMINE-A REDT KINDEREN IN DERDE WERELD

Ieder jaar worden 500.000 kinderen in de derde wereld blind als gevolg van vitamine A-tekort. Martin Bloem heeft als arts werkzaam bij TNO, onderzoek gedaan naar de gevolgen van vitamine A-deficiëntie in het noordoosten van Thailand, een schraal en arm gebied. Twee weken geleden promoveerde hij in Maastricht op dit onderzoek. Hij toonde aan, dat gebrek aan vitamine A niet alleen blindheid veroorzaakt, maar leidt tot aantasting van het hele fysiologisch systeem. Hierdoor ontstaan onder andere bloedarmoede en infecties van luchtwegen en darmen, in veel gevallen de oorzaak van de hoge kindersterfte in de derde wereld. Verstrekking van vitamine A geeft een daling van het sterftecijfer met vierendertig procent. Rechtsreeks toedienen van een hoge dosis vitamine A vermindert het aantal infectiegevallen met zeventig procent.

Preventie

Binnenkort vertrekt Bloem naar Bangladesh om mee te werken aan een preventie-programma en aan verder onderzoek naar de vitamine A-problematiek. Niet alleen het rechtstreeks toedienen van

vitamine A in de vorm van capsules of injecties is belangrijk. In de meest urgente gevallen is het noodzakelijk om de bloedarmoede terug te dringen en de infecties te stoppen. Vitamine A is een van de vitaminen die wordt opgeslagen in het lichaam. Een teveel zou vergiftiging kunnen veroorzaken. Een capsule is voldoende om een half jaar zijn werking te hebben in het lichaam, zonder schadelijke gevolgen. Stopt de vitamine-voorziening daarna, dan is de kans op terugkeer van infecties en andere aandoeningen groot. Rechtsreeks vitamine-verstrekking alleen helpt het probleem de wereld niet uit. Naar westerse maatstaven lijkt het een goedkope en eenvoudige oplossing: zij kost slechts een gulden per kind per jaar. Maar de derde wereld telt heel veel kinderen en het totaalbedrag is voor de armste gebieden niet op te brengen. Een preventief programma is op langere termijn zinvoller en goedkoper. Zo'n programma is het „home gardening project”, onder andere gesteund door de Wereldgezondheidsorganisatie. De mensen wordt gewezen op het belang van vitamine A en geleerd in welk voedsel dit vitamine zit en hoe ze dat moeten telen en bereiden. Vitamine A komt

vooral voor in groene groentes en vruchten.

Het grote voordeel van deze eigen kleinschalige vitamine-kweek is dat de mensen zelfstandig en onafhankelijk van de economie van het land en van ingewikkelde of dure technologie in hun vitamine-behoefte kunnen voorzien. Een nadeel is, dat niet alle gebieden geschikt of bereikbaar zijn voor het home-gardening programma. Daarom wordt ook geëxperimenteerd met verrijking van voedsel, door centraal en op grote schaal monosodium glutamaat toe te voegen. Het is een stof die bijvoorbeeld voorkomt in Veh Tsin. Deze kunstmatige verrijking van onder andere tarwe moet worden betaald en dat betekent dat het voedsel duurder wordt. Bloem gaat naar Bangladesh kijken welke structurele aanpakken het vitamine A-probleem het best kunnen aanpakken.

Lucia Geurts

„De maatschappij wenst zekerheid, terwijl wetenschap geïnstitutionaliseerde onzekerheid is“

DE TERUGKEER VAN DR. FRANKENSTEIN

Het begon met de embryo's van Geraedts. De Maastrichtse hoogleraar genetica had in een TV-programma laten weten dat hij nog altijd voorstander was van het kweken van embryo's voor onderzoek. Dat leidde tot een rel, vooral omdat in de uitzending de suggestie gewekt was dat die embryo's voor heel andere doeleinden gebruikt konden worden dan Geraedts altijd heeft voorgesteld.

Toen kwam de zaak van de mensenhoofden. Het afstaan van je lichaam aan de wetenschap was niet van risico's ontbloot, want in de snijzalen werd zo slordig omgesprongen met menselijke resten, dat er een lugubere handel in lichaamsdelen had kunnen ontstaan.

De zaak was nauwelijks bedaard of het publiek werd opnieuw opgeschrikt door verontrustend nieuws uit de wetenschap: de Amsterdamse hersenonderzoeker Swaab was wellicht een biologische verklaring op het spoor gekomen voor de homoseksuele geaardheid bij mannen.

En tussendoor overviel ons nog het bericht dat in het Biomedisch Centrum in Maastricht gezonde en gehandicapte kinderen in hokken werden opgesloten om te dienen als proefkonijntjes bij onderzoek.

Is het wetenschappelijk onderzoek echt op hol geslagen of hebben we alleen die indruk gekregen uit de berichtgeving?

Het is zeker geen toeval dat de 'affaires' elkaar in zo korte tijd opvolgen. Het is een bekend fenomeen in de publiciteit dat de ene affaire die veel in het nieuws komt andere affaires die daarop lijken met zich meesleurt. Als in een inrichting in Drente een zwakzinnig kind blijkt te vertoeven dat de hele dag vastgebonden zit, gaan in Limburg ook journalisten op stap om te kijken of in hun provincie vergelijkbare gevallen te vinden zijn. Maar als ze op hun speurtocht alleen aankloppen bij directies en medische staven van inrichtingen, vinden ze natuurlijk niets dan gelukkige simplen in zorgzame handen. (In de marge van deze kontekst mag wel eens het schrijnende feit worden opgemerkt dat er in het wetenschappelijk onderzoek in Nederland totaal geen aandacht wordt besteed aan zwakzinnigen.)

De publiciteitsgolf heeft een zeer negatieve ondertoon, die aansluit bij enkele archetypen van slechtheid die wij in onze opvoeding hebben leren kennen. Het beeld van Geraedts komt dichterbij dan bij dat van de onderzoeker die wil weten wat er gebeurt met een embryo tussen de bevruchting en het moment van aanhechting aan de baarmoederwand. Drukker begint te lijken op een moderne dokter Frankenstein, die zijn knecht Igor nog steeds niet goed onder controle heeft en Saris wordt afgeschilderd als de boze heks die vermoed als wetenschapper Hans en Grietje in een respiratiekamer vetmest met koekjes en snoepjes.

Canards als scoops

Volgens professor Jan Drukker, die de afgelopen weken als voorzitter van de Nederlandse Anatomenvereniging zijn vak heeft moeten verdedigen tegen de meest sinistere verdachtmakingen, is in alle vier de gevallen het nieuws als een 'scoop' gebracht, maar bleek het bij nader inzien telkens om een 'canard' te gaan. De verwijten die hij vooral de veroorzakers van de hoofdenhandel-rel te maken heeft, houdt hij met enige moeite voor zich. „Ik hou me buiten de ruzie. Bij al die opschudding heb ik mij alleen laten leiden door de zorg om de rust te bewaren onder de mensen die een codicil gemaakt hebben. Gelukkig hebben wij slechts een zeer gering aantal brieven gehad van mensen die hun wilsbeschikking hebben te-

ruggetrokken. En er zijn enkele brieven binnengekomen van nabestaanden die wilden weten of hun verwanten niet een van de vijf overledenen geweest was wier hoofd bij het oud vuil gezet was. Die hebben we kunnen geruststellen met de zekerheid dat het niet zo was“.

Komkommertijd

Dat er een aantal zaken rond vermeende kwalijke activiteiten in de medische wetenschap vlak achter gespeeld hebben, is volgens Drukker waarschijnlijk het gevolg van een komkommertijdsverschijnsel: „Je ziet wel vaker dat er na een wetenschappelijke revolutie een luwte optreedt, waarin weinig nieuws te melden valt. Sinds de ontdekking van het DNA is er weinig spectaculairs meer gebeurd en dan trekken zulke feitjes nu eenmaal meer aandacht dan tien geslaagde bloedproeven. Voor mij blijft het een minor event, dat bij gebrek aan groter nieuws wordt opgeschud tot de volgende zaak aan de beurt is. Toen ik op TV hoorde van het hersenonderzoek van Swaab begreep ik meteen dat de hoofden-affaire voorbij was“.

Heeft Drukker in de periode, dat het vermoeden in leven gehouden kon worden dat er een handel in menselijke lichaamsdelen bestond, niet het boze gevoel gehad dat zijn integriteit werd beschadigd? „Ik heb steeds uitermate relativerend tegen die zaak aangekeken, maar ook al weet je van jezelf dat je wetenschappelijk volkomen integer en te goeder trouw bent, je betreur toch ten diepste dat je geassocieerd kunt worden met een handelwijze die ontstaan is uit een mala fide opzet. Ik denk dan maar dat je, als je in zulke positie zit, relatief een wat hoger boompje bent. Als dat een zuchtje meer wind vangt, moet je daar ook tegen kunnen. Er heeft een bedrijfsongeval plaatsgevonden, dat een vlekje op ons blazoen heeft geworpen. Maar ik ben aan de andere kant enorm opgelucht, omdat is komen vast te staan dat er geen handel in lichaamsdelen mogelijk is. Die mensen konden de hoofden aan de straatstenen niet kwijt. Behalve aan de keien van Brandpunt, denk ik daar wel eens bij in een cabareteske bui“.

Drukker zegt heel goed te kunnen begrijpen dat er zoveel commotie is ontstaan over de handel in lichaamsdelen, het gebruiken van kinderen als proefpersonen of het embryo-onderzoek. „Het gaat tenslotte om belangrijke zaken in het leven. Ik vind het heel terecht dat het publiek argwanend tegenover

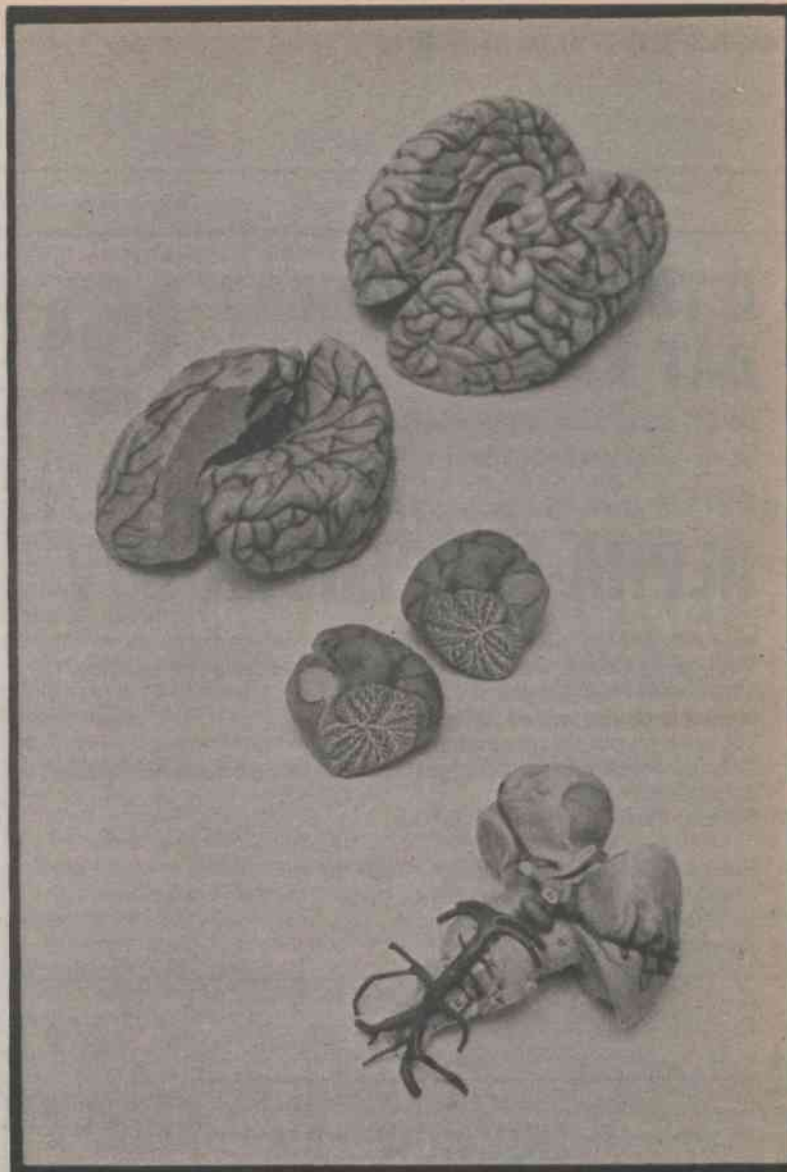
bepaalde ontwikkelingen staat. Als de wetenschap geen commotie teweeggebracht, zou dat veel erger zijn. Maar het botst wel eens: de maatschappij wenst van de wetenschap zekerheid te krijgen, maar wetenschap is nu eenmaal geïnstitutionaliseerde onzekerheid“.

Voor geneticus Geraedts is er minder aanleiding de affaire die hem overkomen is luchtig op te vatten. Als op 17 april het werken met embryo's ter sprake komt in het parlement zal de uitzending van Achter het Nieuws nog door de Kamer spoken. Geraedts: „Ik heb bij al die affaires gemerkt dat het om onderwerpen gaat die al lang spelen, maar pas als iets op TV komt heeft het de impact die nodig is om er een affaire van te maken. In mijn geval werden er eerst foeten getoond waarvan de hersens gebruikt konden worden bij de bestrijding van de ziekte van Parkinson en meteen daarop kwam ik in beeld om antwoord te geven op de vraag of ik van plan embryo's te kweken. Ja, zei ik natuurlijk, want ik vind mijn onderzoeksproject nog steeds een goede zaak, waar ik voor blijf staan. Maar het heeft een heel andere vorm en doel dan in die uitzending gesuggereerd werd. Bovendien had ik een dag eerder in de krant zien staan dat er in Achter het Nieuws zou worden gepraat over Parkinson. Toen heb ik meteen gebeld om te vragen of ik in datzelfde item zou voorkomen, want daar was me niets over verteld. Maar ik kreeg de verzekering dat het niet zo was. In de uitzending bleek dat duidelijk wel te gebeuren en bovendien werd gesuggereerd dat ik op stel en sprong embryo's wilde gaan kweken. Daar is zeer emotioneel op gereageerd en binnen een week had de Kamer een motie aangenomen om er een stokje voor te steken.“

(E)moties

Kamerleden zijn ook maar mensen die moeite hebben emoties van moties te onderscheiden, moest Geraedts dus vaststellen. Maar op een discussiedag vorige week in Rotterdam, waaraan onder anderen de grote tegenstander van het embryo-onderzoek, mevrouw Laning-Boersema zou deelnemen, bleef haar stoel leeg. En ook andere soortgelijke ervaringen met politici geven Geraedts het frustrerende gevoel dat op 17 april in de kamer op emotionele gronden beslist wordt, zonder dat hij de werkelijke bedoelingen van zijn onderzoek heeft kunnen uitleggen.

Uit zijn ervaringen met de pers heeft Geraedts lering getrokken.

„Ik werk niet meer mee aan uitzendingen die niet rechtstreeks zijn. Ik weet nu hoe er gemonteerd kan worden. En wat de schrijvende pers betreft ben ik ook terughoudend geworden. Ik maak vaak mee dat de bedoelingen van mijn onderzoek verkeerd of tendentius worden weergegeven. Dat komt omdat het onderwerp in de politieke sfeer zit; dan krijg je niet te maken met een wetenschapsredacteur maar een binnenlandredacteur die geen kaas gegeten heeft van dit soort onderzoek. Daar staat tegenover dat iemand als Ageeth Scherphuis van Vrij Nederland de moeite neemt om zich vier uur het verhaal drie keer te laten uitleggen, zodat ze weet waar ze het over heeft als ze een verhaal schrijft. Ik praat nu alleen nog met journalisten als ze vooraf met hele strikte afspraken instemmen. Een journalist is tenslotte degene via wiens hoofd je communiceert met het publiek. Ik betreur dat wel eens omdat ik merk dat 'de publieke opinie' helemaal niet zo'n starre mening heeft. Als ik tijdens een lezing ergens over mijn onderzoek praat, ben ik steeds verrast hoezeer de mensen openstaan voor uitleg.“

Technofobie

In zijn boek over risicofactoren dat drie jaar geleden is verschenen breekt de hoogleraar farmacologie Harrie Struyker Boudier een lans voor een goede voorlichting van het publiek om 'technofobie' te voorkomen, die in de hand wordt gewerkt door onwetendheid. Alsof het erom ging de juistheid van die stelling te bewijzen, gaven enkele besprekers zijn ideeën in enkele gevallen zo simplistisch weer, dat de auteur herhaaldelijk gedwongen werd zich nader te verklaren. Struyker: „Je moet ervan uitgaan dat alles heel versimpeld in de vorm van slogans wordt overgebracht. Dat is de laatste tijd ook gebeurd met de kinderen, de hersenen en de embryo's: Saris sluit kinderen op in hokken, homo's hebben andere hersenen en Geraedts kweekt embryo's. Dat is wat er overkomt van de informatie. De affaires komen niet zozeer voort uit angst voor de wetenschap, het is eerder een reactie op een te simpele voorstelling van zaken.“

Volgens Struyker Boudier is het minste wat je een wetenschapper

kunt vragen dat hij goed uitlegt waar hij mee bezig is. „Maar het is natuurlijk makkelijk om uit te leggen dat iemand die een halve marathon loopt minder energie verbruikt dan iemand die een complete marathon loopt. Als je moet uitleggen waar je genetisch onderzoek toe dient, heb je het heel wat moeilijker. Alleen al het woord genetisch roept zoveel negatieve associaties op. De maatschappij at large is heel slecht op de hoogte van wetenschappelijke ontwikkelingen. Ik schrik wel eens als ik zie wat kinderen aan biologische kennis wordt bijgebracht op een middelbare school. We zijn de tijd van het plantjes determineren toch onderhand ontgroeid! Er zou veel beter aandacht besteed kunnen worden aan onderwerpen als genetica biochemie. Zo bereid je de mensen voor om de ontwikkelingen bij te kunnen houden. Anders krijg je een maatschappij die allerlei onderzoek gaat verbieden uit een irrationele angst. Dat zou een erg conservatieve samenleving opleveren. Omgekeerd moet ook de wetenschapper zich voortdurend oriënteren op maatschappelijke ontwikkelingen om niet vakmatig te gaan denken. Ik ben daarom ook bang dat de verkorting tot de studieduur nadelig is voor de intellectuele ontwikkeling van studenten.“

Angst voor slechte toepassing

Weinig onderzoekers kunnen over de enge associaties die hun onderzoek kan oproepen zozeer meepraten als de professor Jelle Jolles, hoogleraar biologische en neuropsychologie. Hij houdt zich bezig met hersenonderzoek dat gericht is op het verklaren van gedrag. „Maar“, laat hij onmiddellijk weten, „gedrag is per definitie niet te verklaren uit biologische functies. Ik vind de reacties op het onderzoek van Swaab dan ook sterk overdreven. Ze duiden op een angst voor slechte toepassingen van wetenschap, zoals Huxley en Orwell die beschrijven. Maar het absoluut onmogelijk om door het omzetten van een paar knopjes iemands seksuele voorkeur te veranderen. Swaab realiseert zich heel goed dat zijn ontdekking niets afdoet aan de psycho-sociale omstandigheden van homoseksuelen.“

Jacques Herraets

IETS BIJVERDIENEN? DAT KAN

De Stichting Gezinszorg Maastricht
St. Servaasklooster 32, 6211 TE Maastricht
zoekt

ALPHA-HELPENDEN M/V

voor een of twee ochtenden of middagen per week.
Voor huishoudelijk werk bij bejaarden en langdurig zieken thuis.
Minimum-leeftijd: 20 jaar.
U bent in dienst van de cliënt.
Wij zorgen voor de arbeidsbemiddeling.
Over de verdiensten worden geen loonbelasting en sociale verzekeringspremies ingehouden.
Salaris: maximaal f 11,85 per uur.

Belangstelling? U kunt schrijven naar de
Stichting Gezinszorg Maastricht
Postbus 813, 6200 AV Maastricht
Telefoon: 043-254154

Pro Civibus VERZEKERT WAT ONBETAALBAAR IS

Hét verzekeringsbureau
voor academici.

AMSTERDAM 020-736111
GRONINGEN 050-184114

ETRURIA TRAVELS

Deze zomer: 3 wkn. cursus Itali-
aans, nabij Florence
(incl. overn. & vervoer) v.a. Fl. 1395,-
voor meer informatie:
bel: 043 - 217896

Autorijschool Dorsers

doet het met garantie

Jawel, indien u de eerste keer niet slaagt voor het rij-examen, betaalt u de tweede keer niets. Door het houden van proefexamens met een rij-examinator wordt u optimaal voorbereid op uw examen.
U betaalt slechts f 35,- per rijles in VW Golf. Tevens het adres voor uw motorrij-opleiding.
Bel voor informatie 04490-77738 dagelijks na 18.00 uur en het gehele weekend.

CRALS TAXI'S

Part-time chauffeurs

gevraagd voor weekend.
Cabergweg 14, 6217 SC Maastricht.
Tel. 212200 (administratie).

WERKEN IN HET VERRE BUITENLAND?

Lees in de handige gidsjes van **Tips & Trucs** hoe je al reizende door de wereld werk kan vinden.
Gidsjes over o.a. Amerika, Spanje, Griekenland, Australië enz.
Meer weten? Bel onze informatieband: 030-895232 (24 uur per dag).

VW Golf

AUTORIJSCHOOL
ROUMANS

BMW

Quirinaalhof 4 k Maastricht
Tel. 043-476331

HET HUWELIJK IN BIJBELS PERSPECTIEF

- De opvattingen in onze samenleving kwamen in het verleden goed overeen met die van de H. Schrift.
- Doch daarin is een diepgaande verandering gekomen.
- Herbezinning op het woord van God is dringend nodig, opdat ook de christenen niet door die veranderingen meegezogen worden.
- Dit alles met name rond de onverbreekbaarheid van het huwelijk.

Inleider: **Dr. H. van der Meer SJ**

Datum: **Maandag 27 februari 1989, om 20.00 uur.**

Plaats: **Studentenhuis „In de Fortuyn”**
Boschstraat 97, links van de St. Matthiaskerk te Maastricht.

Vrije gedachtenwisseling.

U bent van harte welkom!

Vrienden van het RK Studentenpastoraat

Heerlijke hartigheden

Ook als u maar met z'n tweeën bent kunt u bij ons terecht voor uw gebak. Onze vlaaien hebben wij iedere dag in vier verschillende groottes en ieder weekend maken wij ook van onze taarten extra kleine maten.
Het veiligste is het uiteraard om even vooraf te bestellen als u zo'n kleine taart wilt hebben.

Stationsstraat 5
6221 BM Maastricht
Tel. 214550

Dagelijks zeker twee soorten voorradig.
Vrijdag en zaterdag het hele assortiment.
Op bestelling maken wij u hartig gebak ook zonder vlees.

Open: zondag van 10.00-14.00 uur, maandag van 8.00-18.00 uur, dinsdags gesloten, overige werkdagen van 8.00-18.00 uur. Tel. 214550.

STUDENTEN ZIJN ALTIJD ZÉÉR ZELF-VERZEKERD

Althans bij hun eigen SSGZ. Een instelling van en voor studenten, zonder winst oogmerk, en dat scheelt! Bij de SSGZ kun je je prima verzekeren voor een studentenprijs. Neem het Zekerheids-pakket: de onmisbare ongevallen- en aansprakelijkheidsverzekering ('thuiswonenden-pakket') voor f 25,20 per jaar, aan te vullen (tot het 'uitwonenden-pakket') met een brand- en inbraakverzekering, voor f 69,- per jaar.

Kies voor zelfverzekerdheid als je geen risico's wilt lopen.
Bel 01719-7 03 00 of stuur de coupon aan ons op. Je kunt ook bij je onderwijsinstelling naar de folder vragen.

PS.: De SSGZ heeft ook de ideale ziektekostenverzekering voor studenten: uitgebreide dekking, laag eigen risico, soepel acceptatiebeleid. En ook hier is de premie laag!

STUUR MIJ INFORMATIE OVER DE SSGZ

Naam: _____ m/v

Straat: _____

Postcode/Plaats: _____

Telefoonnummer: _____ Leeftijd: _____

Deze bon in open envelop sturen aan:
SSGZ, Antwoordnummer 10070, 2200 VB Noordwijk.
Geen postzegel plakken.

3.07

Studenten hebben hun
eigen verzekering: SSGZ.

MET HET SSGZ-ZEKERHEIDSPAKKET

Dienst Voorlichting

"Bulletin" wordt verzorgd door de Dienst Voorlichting. Kopij inleveren bij de redacteur van deze rubriek, Frank Speet, kamer 0010, Bouillonstraat 3, op speciale kopijbladen (bij hem verkrijgbaar). Kopij dient UITERLIJK VOOR VRIJDAG 12 UUR ingeleverd te worden voor de Observant die de donderdag daarop verschijnt. De Dienst Voorlichting behoudt zich het recht voor berichten in te korten, te wijzigen of niet meteen op te nemen. Externe berichten worden meestal niet opgenomen.
Infomatie: Frank Speet, tel. 887171.

Universiteit

Algemeen

Standpunt CvB + U Raad inzake Zuid-Afrika

In de afgelopen maanden is binnen de instelling frequent gediscussieerd over de opstelling van de RL tegenover Zuid-Afrika. Inzet van het debat was voornamelijk de vraag of de RL beleid moest voeren t.a.v. bedrijven die zakelijke belangen hebben in Zuid-Afrika.

Het CvB wil medewerkers en studenten op de hoogte stellen van het standpunt dat door het CvB en de U Raad gezamenlijk wordt ingenomen. Voorop staat dat de RL de apartheidspolitiek afkeurt. De afgelopen jaren is deze afkeuring meerdere malen in de richting van de Zuid-Afrikaanse regering verwoord, met name daar waar het ging om beperkingen van grondrechten waardoor de vrijheid van onderwijs ernstig belemmerd werd.

De uitkomst van het debat dat in december in de Universiteitsraad is gevoerd, is de volgende: besloten is om potentiële gebruikers van produkten van bedrijven die actief zijn in Zuid-Afrika, van deze activiteiten op de hoogte te stellen.

Waar het gaat om het aanschaffen van computer-apparatuur wil het CvB erop wijzen dat Olivetti zakelijke banden onderhoudt met Zuid-Afrika. Dat zou een reden kunnen zijn om bij het aanschaffen van computer-apparatuur alternatieven te overwegen. Het Rekencentrum kan daarbij behulpzaam zijn.

Promotie drs. S. Aerds

Op vrijdag 17 februari om 14.00 uur zal drs. S. Aerds in de Aula, TS53, zijn proefschrift "Prevention of lower respiratory tract infection in mechanically ventilated patients" verdedigen. Promotor is prof.dr. C. van

Boven.

Bij patiënten die gedurende langere tijd kunstmatig moeten worden beademd ontstaan vaak infecties van de lagere luchtwegen. Deze infecties, die resulteren in een stijging van de morbiditeit en van opnameduur en -kosten, worden vrijwel altijd voorafgegaan door kolonisatie van de mondkeelholte of van de maag met hetzelfde micro-organisme.

Het proefschrift beschrijft het resultaat van een onderzoek naar het effect van de selectieve eliminatie van deze ziekteverwekkers uit mond-keelholte en maag. Met behulp van deze techniek - in combinatie met intraveneuze toediening van antibiotica gedurende enkele dagen - bleek het mogelijk infecties van de lagere luchtwegen van langdurig beademde patiënten nagenoeg te voorkomen.

Promotie drs. T. Imbos

"Het gebruik van einddoeltoetsen bij aanvang van de studie" is de titel van het proefschrift van drs. T. Imbos. Hij zal dit verdedigen op vrijdag 17 februari om 16.00 uur in de Aula, TS53. Promotor is prof.dr. W. Wijnen.

Onderwerp van de studie van drs. Imbos is de Maastrichtse Voortgangstoets.

Een van de problemen waarop drs. Imbos zich heeft gericht is of het kleine(re) aantal gebruikte vragen van eerstejaars studenten al betrouwbare informatie kan geven over de medische kennis van eerstejaars studenten. Op grond van de onderzochte hypothesen kan worden geconcludeerd dat de Voortgangstoets zich ook in het eerste jaar van de studie gedraagt zoals van een goed meetinstrument mag worden verwacht. Alleen voor de laagst scorende eerstejaars studenten is de toets minder informatief.

Het proefschrift eindigt met een aantal suggesties voor aanpassing van de voortgangstoets met name t.b.v. deze studenten.

Vrouwelijke proefpersonen gezocht

Van februari t/m maart wordt bij het Instituut voor Geneesmiddelen, Veiligheid en Gedrag een onderzoek naar de bijwerkingen van een anti-allergie

middel in combinatie met alcohol verricht. Het onderzoek bestaat uit: het uitvoeren van reactietijd taken en geheugen taken. Er zijn 6 testessies (op verschillende dagen) en een aantal oefensessies, totale tijdbesteding: ca. 35 uren. Voor dit onderzoek worden gezonde vrouwelijke proefpersonen gezocht. Een medische keuring gaat aan het onderzoek vooraf.

Voor deelname aan de testessies wordt een vergoeding van f 360,- gegeven plus een bonus voor het doorlopen van het gehele onderzoek van f 165,-. Voor informatie en opgave: IGVG, tel. 474591 onder vermelding van anti-histaminicum.

Mannelijke proefpersonen gezocht

In de periode februari t/m april '89 verricht het Instituut voor Geneesmiddelen, Veiligheid en Gedrag een onderzoek naar de specifieke werking van een kalmeringsmiddel. Daarvoor zoekt met mannelijke proefpersonen, geïnteresseerd in contactsporten. Het onderzoeksprogramma zal voor de proefpersoon bestaan uit het bijwonen van drie videovertoningen -al of niet na inname van medicatie- waarbij enige metingen worden verricht. Een kennismakingszitting en een medische keuring gaan aan het onderzoek vooraf. Men ontvangt na deelname een financiële vergoeding.

Voor informatie of opgave: drs. M. van Boxtel, IGVG, tel. 474591, tst. 25.

Gelijke behandeling samenwonenden

In de ambtelijke rechtspositie worden in een aantal gevallen bijzondere faciliteiten toegekend aan gehuwden; ook hebben gehuwden vaak aanspraak op andere (d.w.z. hogere) vergoedingen. Niet-gehuwd samenwonende kunnen in bepaalde gevallen verzoeken om als gehuwden behandeld te worden. Om voor gelijke behandeling in aanmerking te komen zullen zij moeten aantonen dat zij duurzaam samenwonen en een gemeenschappelijke huishouding voeren.

Aantonen daarvan kan door a. het overleggen van een zgn.

relatieverklaring (verkrijgbaar bij de dienst Personele Zaken) alsmede een uittreksel uit het bevolkingsregister van dezelfde datum van de aanvrager en zijn/haar levenspartner, of b. het overleggen van een notarieel samenlevingscontract.

In het eerste geval gaat de gelijkberechtiging in op de eerste van de maand volgend op de ontvangst van de bescheiden.

In de onder b genoemde situatie kan de gelijkberechtiging ingaan op de datum waarop het notarieel samenlevingscontract is opgemaakt.

Gelijkberechtiging is mogelijk t.a.v.

- de regeling inzake buitengewoon verlof i.v.m. persoonlijke- of familie-omstandigheden (art. 33 d e.v. ARAR)

- de regeling inzake uitkering bij overlijden (art. 102 ARAR)

- de regeling inzake vergoeding van reiskosten bij dienstreizen

- de regeling inzake vergoeding van verhuiskosten

- de regeling over de tegemoetkoming in de pensioenkosten en de kosten van woon/werkverkeer

- de interimregeling ziektekosten (aanvragen over de periode 1-4-88 tot 30-9-88 kunnen nog tot 1-4-89 worden ingediend)

- de premiespaarregeling rijksambtenaren (RAS)

- de regeling ziektekostenvoorziening overheidspersoneel (ZVO).

Het is niet uit te sluiten dat de gelijkberechtiging zich in de toekomst nog over meerdere regelingen zal uitstrekken.

Informatie: afd. Rechtspositie, dienst PZ, tel. 887197/7190.

Diefstallen

In de afgelopen periode zijn er weer een aantal diefstallen gepleegd uit gebouwen van de RL:

- op 20 januari verdween uit de fotoruimte in TS53 een groot aantal goederen. Totale waarde: f 45.530,-

- op 20 en 23 januari verdwenen van de Rietvlietweg 11 twee digitale brievenweger en twee dikteerapparaten - uit de werkplaats van Media-service FdG is in januari een memo-recorder gestolen.

Reductiebureau

Al enkele weken ondervindt het Reductiebureau hinder van een klacht tegen de leverancier van studieboeken. Het wachten is op de uitspraak van de commissie die de klacht behandelt, waarna normalisering van de situatie mogelijk is.

Tot die tijd is inschrijving slechts voor een beperkt aantal titels mogelijk. Informeer tijdens openingsuren (di, wo, do van 12.00-14.00 uur) aan de balie van het Reductiebureau in de kelder van Bou3 of telefonisch via 887199.

Mede gezien de huidige situatie vindt het bestuur van het Reductiebureau dat een discussie over het functioneren en de zin van een reductiebureau op zijn plaats is. Plaats, datum en tijd zullen nog bekend gemaakt worden.

NSEM verhuist

NSEM, de studentenvakbond voor WO- en HBO-studenten, is verhuist en is nu te vinden in Bou3, ingang Lenculenstraat 26, tel. 887142.

Agenda Koko

Acid-beat party op woensdag 22 februari met acid-house-new-beat-muziek. Aanvang: 21.30 uur bij Koko.

Agenda Circumflex

Maandag 20-2 20.00 en 22.30 uur: video Platoon.

Zaterdag 25-2: langlaufen (of wordt het lang-lauferen?).

Resto 12, de eetgelegenheid voor leden: ma t/m do om 19.00 uur.

Circumflex: 12.30-13.30 uur, tel. 251088, Bernardusstraat 12.

Sta-op zoekt bestuursleden

Sta-op zoekt, vanwege vertrek van huidige bestuursleden, studenten die in het bestuur zitting willen nemen. Zonder bestuur kan Sta-op niet blijven bestaan. Info: Corry, tel. 616432 of Annemieke, tel. 252520.

Agenda Tafelstraat 13

Donderdag 16-2 20.00 uur: Derde Wereldgroep. Laatste keer over Indianen.

Zondag 19-2 10.30 uur: Viering bij Evangelisch Lutherse Kerk in de Hondstraat. Voorganger: Geert van der Bom.

Buitenland

Bureau Buitenland Info

Bureau Buitenland (BB) ontving onlangs informatie over de volgende onderwerpen:

- Postgraduate MA Programme on Technology Policy and Innovation Management. Georganiseerd door MERIT. Een 1-jarige opleiding die start in september '89 en een nieuwe Master's Degree verleent. Aanmelding vóór 1 april. Brochures zijn te verkrijgen bij MERIT, Tongersestraat 49, kamer 0008, mw. W. Coenegrachts.

- Richtlijnen aanvragen subsidies voor groepsreizen buitenland zijn te verkrijgen bij BB.

- Leuven: 19e Vlaams Wetenschappelijk Economisch Congres, 20-21 april. Thema: Mundialisering van de economie: de uitdaging van de jaren '90. Overzicht onderwerpen bij BB.

- Interfacultaire cursus Ontwikkelingsproblematiek van de RU Leiden. Voor studenten en geïnteresseerden. 6/2 t/m 23/3. Programma bij BB.

- Brussel: Salon van de student, 13-18 februari in het Rogier Center. Onderwijsinformatie, informatieverstrekking op Europees niveau, panelgesprekken, een Oriëntatie-stand en een Carrière-stand. Toegankelijk voor studenten en afgestudeerden. Catalogus ter inzage bij BB.

- Subsidies Buitenlandse Studiebezoeken. Voor het lopend acad. jaar zijn extra subsidiegelden vanwege het Min. van O&W en het Universiteitsfonds SWOL beschikbaar t.b.v.:

1. buitenlandse studiebezoeken RL-studenten

2. buitenlandse bezoeken RL-docenten/staf.

Belangrijkste voorwaarden aan de studiebezoeken zijn: min. lengte één maand; studiebezoek moet als onderdeel van de studie aan de RL erkend worden; diegenen die reeds een beurs uit het Erasmus-programma ontvangen komen niet in aanmerking.

De belangrijkste voorwaarden aan de docenten/staf-bezoeken is dat het bezoek op enigerlei wijze verband dient te houden met internationalisering van het onderwijs. LET OP: het buitenlandse verblijf dient aan te vangen vóór 1 september '89.

RL-AGENDA

16-02 Lezing Creativiteit in wetenschappen en literatuur door prof. S. Dresden, Aula, TS53, 20 uur, info: tel. 888693/307.

17-02 Promotie S. Aerds, Prevention of lower respiratory tract infection in mechanically ventilated patients, promotor: prof.dr. C. van Boven, Aula, TS53, 14 uur, info: tel. 887141/7210.

17-02 Promotie Tj. Imbos, Het gebruik van einddoeltoetsen bij aanvang van de studie, promotor: prof.dr. W. Wijnen, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

21-02 Lezing Paranormaal genezen door mw. H. Blom, Aula, TS53, 20 uur, info: tel. 888693/307.

22-02 College over Friedrich Nietzsche door Pieter Mostert, collegezaal, ZW4, 16.30 uur, info: tel. 888365/383.

23-02 Voordracht De strijd om de bevalling: gynecologen en verloskundigen, door drs. R. van Daalen, wg Vrouwenstudies, k. 012, Abt2, 15.30 uur, info: tel. 887324.

23-02 Lezing Stijlen in literatuur en wetenschap door drs. R. de Wilde, Aula, TS53, 20 uur, info: tel. 888693/307.

24-02 Promotie H. Boshuizen, De ontwikkeling van medische expertise, promotores: prof.dr. H. Schmidt en prof.dr. J. Elshout, Aula, TS53, 14 uur, info: tel. 887141/7210.

24-02 Promotie J. Pieters, The mechanism of action of heparin in purified systems and in plasma, promotor: prof.dr. H. Hemker, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

28-02 Lezing Geen spel als het spel met genen door prof. L. Bosch, Auditorium, Deb1, 16 uur, info: tel. 250210 (Ruscha van Roosmalen)

28-02 Lezing Parapsychologie en kwantumfysica door dr. B. Millar, Aula, TS53, 20 uur, info: tel. 888693/307.

02-03 Lezing Literatuur als kennisbron door dr. N. Wilterdink, Aula, TS53, 20 uur, info: tel. 888693/307.

03-04 Promotie P. Visser, Aula, TS53,

14 uur, info: tel. 887141/7210.

04-03 Voorlichtingsdag Rechtsgeleerdheid, ZW4, info: tel. 887020.

07-03 Lezing Paranormaliteit en psychiatrie door J. Marlet, Aula, TS53, 20 uur, info: tel. 888693/307.

09-03 Debat Schrijven, een kunst? over de verschillen en overeenkomsten tussen literatuur en wetenschappelijk taalgebruik, discussie tussen H. Mulisch en prof.dr. H. Casimir o.l.v. dr. W. Kusters, Aula, TS53, 20 uur, info: tel. 888693/307.

10-03 Promotie G. Bos, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

14-03 Debat De wetenschappelijkheid van de parawetenschappen, discussie tussen R. Nanninga, prof.dr. G. Huizer en prof.dr. A. Derksen, Aula, TS53, 20 uur, info: tel. 888693/307.

16-03 Voordracht Professionaliseringswensen van verpleegkundigen, door drs. T. Spijker, wg Vrouwenstudies, k. 012, Abt2, 15.30 uur, info: tel. 887324.

Een bedrijf leer je het beste kennen van binnen uit. Een moeilijke zaak als je er niet werkt. Daarom heeft Shell voor deze zomer 'n tweetal activiteiten ontwikkeld die je een beter beeld van onze onderneming zullen geven.

Hoe krijg je 'n goed beeld van Shell als je er niet werkt?

40 plaatsen

De Summercourse zal gehouden worden van 4-8 september 1989 in het Bel Air Hotel in Den Haag. Tijdens deze course zul je in staat zijn inzicht te krijgen in en actief mee te denken over de problematiek waar een internationaal opererend bedrijf als Shell mee geconfronteerd wordt. Daarbij moet je o.a. denken aan presentaties en actieve deelname aan casebehandelingen.

Nadere informatie en inschrijfformulieren kun je uitsluitend per briefkaart aanvragen bij Shell Studentenvoorlichting SIPM-HREH/13, Postbus 162, 2501 AN Den Haag. Voorwaarde is dat je ver gevorderd bent in je doctoraalfase en dat je interesse uitgaat naar: commercie, financiën, personeelszaken, informatica en business consultancy. De inschrijving voor deze activiteiten sluit op 23 maart 1989. Selectie interviews zullen worden gehouden van 3 t/m 7 april 1989.

15 plaatsen

De internationale stages zullen plaatsvinden in de zomermaanden bij diverse Shell maatschappijen in verschillende hoeken van de wereld. Een buitenkans als je interesse hebt in een carrière bij Shell en die je kan voeren naar landen als Oostenrijk, Hong Kong, Tunesië, Canada, Indonesië, Griekenland en Thailand, om er eens een paar te noemen.

Meld je aan voor de Summercourse of buitenlandse stages bij Shell.

BU
Aanvr
inged
Meer
donder
bureau
tel.887
Op de
worden
willen
O
Studen
Het b
studen
allerha
Open s
17-19
14 uur.
Bou3.
In de s
inform
mogeli
over d
ma t/m
Va
Schrift
vermel
brief en
aan de
Intern
medew
Intern
Bij de
heidku
onderz
progra
logie e
ASSIS
(100%
Taken:
onderz
"attent
te verr
psych
psych
sche to
Eisen:
recen
studer
schapp
of een
aantoo
onderz
van de
Aanste
periode
met ee
onderz
de ka
thologi
proces
Salaris
de aan
oploep
het vier
Inlicht
tel. 88
Gezier
deze v
Intern
Intern
Voor c
het c
(Maast
on Inn
FdEW

BULLETIN

Aanvraagformulieren moeten worden ingediend uiterlijk vrijdag 17 maart.

Meer informatie: op dinsdag en donderdag van 10.00 tot 11.30 uur bij bureau Buitenland, kamer 2006A, Bou3, tel. 887513, Han Aarts en Ingrid Regout. Op deze tijden kan tevens informatie worden ingewonnen door studenten die willen gaan studeren in het buitenland.

Onderwijs

Studentendecanen en studie-infotheek

Het bureau Studentendecanen biedt studenten advies en begeleiding bij allerhande vragen en problemen.

Open spreekuur: di + do 14-16 uur, wo 17-19 uur. Telefonisch: ma t/m vr 13.30-14 uur, tel. 887354 (ook voor afspraken), Bou3, k. 0306.

In de studie-infotheek kunnen studenten informatie vinden over o.a. studiemogelijkheden in het WO en HBO en over de arbeidsmarkt. Openingstijden: ma t/m vr 14-16.30 uur. Tel. 887351.

Vacatures

Schriftelijke sollicitaties onder vermelding van het vacaturnummer op brief en envelop binnen 10 dagen richten aan de dienst Personele Zaken.

Interne vacatures gelden uitsluitend voor medewerkers van de RL.

Interne vacature 022

Bij de vakgroep Geestelijke Gezondheidskunde (FdGW) bestaat t.b.v. het onderzoek binnen het onderzoeksprogramma Experimentele Psychopathologie een vacature voor een

ASSISTENT IN OPLEIDING M/V (100%).

Taken: betrokkene zal experimenteel onderzoek doen naar de reductie van "attentional bias" bij angstpatiënten. De te verrichten experimenten zijn deels psychofysiologisch, deels cognitief psychologisch van aard; studie naar klinische toepassingen wordt niet uitgesloten. Eisen: de gedachten gaan uit naar een recent afgestudeerde of binnenkort af te studeren student Gezondheidswetenschappen/Geestelijke Gezondheidskunde of een (aankomend) psycholoog met aantoonbare affiniteit tot experimenteel onderzoek en goede algemene kennis van de psychopathologie.

Aanstelling: de aanstelling bestrijkt een periode van 4 jaar en zal worden afgerond met een promotie. De AIO zal zijn/haar onderzoeksopleiding ontvangen binnen de kamer Experimentele Psychopathologie van het AIO-netwerk Affectieve processen.

Salaris: dit bedraagt in het eerste jaar van de aanstelling f 1765,- bruto per maand oplopend tot f 3145,- bruto per maand in het vierde jaar, excl. 8% vakantietoelage. Inlichtingen: prof.dr. M. van den Hout, tel. 888157 of 888170.

Gezien het spoedeisende karakter wordt deze vacature tegelijkertijd geplaatst in Intermediair en de Volkskrant.

Interne vacature 023

Voor de secretariële ondersteuning van het onderzoeksinstituut MERIT (Maastricht Economic Research Institute on Innovation and Technology) van de FdEW wordt gezocht een

SECRETARIEEL MEDEWERK(ST)ER full-time.

De aanstelling is vooralsnog tot 1 januari 1993.

Taken: in samenwerking met andere medewerkers van het instituut verrichten van secretariële/administratieve werkzaamheden, hetgeen ondermeer inhoudt:

- secretariële en administratieve ondersteuning van de directeur
- verzorging van de correspondentie en archivering
- secretariële ondersteuning van de diverse projectleiders
- secretariële werkzaamheden t.b.v. vergaderingen, congressen, postdoctorale onderwijsprogramma
- type- en copieerwerkzaamheden.

Vereist:

- diploma HAVO/VWO, bij voorkeur met secretaresse-opleiding
- ruime secretariële ervaring
- perfecte kennis van het Engels, bij voorkeur "native speaker"
- goede organisatorische eigenschappen
- bekendheid met automatisering of affiniteit hiervoor.

Salariëring: afhankelijk van opleiding, leeftijd en ervaring max. schaal 6 van het BBRA 1984.

Inlichtingen: mw. W. Coenegrachts, tel. 888742.

Sport

2000 deelnemerskaarten LV&S

Voor het eerst in de geschiedenis aan de RL heeft bureau Lichamelijke Vorming en Sport in een academisch jaar meer dan 2000 deelnemerskaarten verkocht.

Zoals bekend zijn alle deelnemerskaarten momenteel verkrijgbaar voor de halve prijs.

Yogacursus

De nieuwe yogacursus voor beginners start op 1 maart op de woensdagen van 19.30-20.30 uur. Kosten f 40,- voor 10 lessen van 1 uur.

Cursusfolder is verkrijgbaar bij bureau LV&S.

Gebruik sporthal Randwijk

Bureau LV&S heeft een folder samengesteld over het gebruik van de nieuwe sporthal Randwijk. Alle gebruikers van deze sporthal krijgen deze uitgereikt. Lees de folder zorgvuldig door.

Pauze-gymnastiek

De pauze-gymnastiek is uitgebreid. Alle wekdagen kan men in de middagpauze Bewegen op muziek en/of Conditietraining doen. Deze conditietraining gaat veranderen in een fitness-achtig circuit, dat men ook zelf kan beoefenen.

Aan de pauze-gymnastiek kan men ook deelnemen zonder sportkaart; kosten f 2,50 per persoon per keer.

Instuif

Maandag, dinsdag en woensdag tussen 13.30 en 16.00 uur kunnen sportkaarthouders, individueel of in groepen, gebruik maken van de accommodatie en de materialen. De aanwezige docent kan gebruikers eventueel op weg helpen.

Agenda Lagakari

Maastrichtse studentenzeilvereniging Lagakari organiseert een theoriecursus

Dienst Voorlichting

in d'n Avanceur, Helmstraat 10, om 20.00 uur. Op 16 februari: meteorologie. Leden gratis, niet-leden f 2,50.

Geneeskunde

Onderwijs

Practicumweek Radiodiagnostiek

De periode van de practicumweek Radiodiagnostiek in april is gewijzigd. Deze is thans van 3 t/m 7 april.

4e, 5e en 6e jaars studenten die zich reeds hebben aangemeld voor de eerder genoemde periode van 10 t/m 14 april worden verzocht mw. G. van der Schoot, secr. Keuze-onderwijs te berichten of hun inschrijving van kracht blijft. Er zijn nog enkele plaatsen vrij.

Data uitreikingen getuigschriften FdG

De uitreikingen van propaedeuse-, doctoraal- en basisartsgetuigschriften aan de FdG zullen als volgt plaatsvinden:

propaedeusegetuigschriften: woensdag 20-9-89 14.00 uur, Aula, TS53.

doctoraalgetuigschriften: donderdag 23-3-89 om 14.00 uur, Stadsschouwburg en donderdag 29-6-89 14.00 uur donderdag 28-9-89 14.00 uur donderdag 23-11-89 14.00 uur, plaats wordt nader bekend gemaakt.

basisartsgetuigschriften: donderdag 23-3-89 15.00 uur, Stadsschouwburg en donderdag 29-6-89 15.00 uur donderdag 28-9-89 16.00 uur donderdag 23-11-89 15.00 uur, plaats wordt nader bekendgemaakt.

Door een drukfout stond in deze kolom in Observant 19 dat er een uitreiking van basisartsgetuigschriften plaats zal vinden op donderdag 23-2-89. De uitreiking die bedoeld is is die van donderdag 23 maart 1989.

Reflex-lezing door prof. L. Bosch

Op 28 februari om 16.00 uur organiseert Reflex een lezing in het Auditorium, Deb1. Prof.dr. L. Bosch (Leiden) zal dan een lezing geven met als titel "Geen spel als het spel met genen. Wat kan, wat mag, wat moet".

Prof. Bosch zal in deze lezing de ontwikkelingen in DNA-recombinant onderzoek belichten en aandacht besteden aan de ethische verantwoordelijkheid die deze techniek voor de mens met zich meebrengt.

Koop-avond

Het onderwerp van de Koop-avond op vrijdag 24 februari is het vrouwengezondheidscentrum. Gezondheid voor en door vrouwen.

Er komen 2 sprekers die iets vertellen over hun andere kijk op de gezondheidszorg en de veranderingen die zij graag in het huidige systeem zouden aanbrengen.

De avond wordt gehouden in de Nieuwenhof, ZW4 na het Ko-beraad van 20.15 uur. Iedereen is van harte welkom

Gezondheids- wetenschappen

Algemeen

Rectificatie

In het verhuisbericht van Agora, dat enkele keren in Observant heeft gestaan, is een verkeerd telefoonnummer vermeld. Het juiste nummer is tel. 887279. Iedere werkdag van 10.00 tot 11.00 uur is Agora bereikbaar op dit nummer of in de Kapoenstraat 2, kamer 1039.

Onderwijs

Vaardigheidstraining

Vrijdag 24 februari 12.00-14.00 uur in de collegezaal, Zwingelput 4: vaardigheidstraining blok 2.1.1 Beleid, beleidsproces en beleidsomgeving. Terugkoppeling training, beleidsanalyse.

Responsiecollege Statistiek 2e jrs.

Her responsiecollege statistiek voor alle onderwijsgroepen vindt plaats op 22 februari van 8.30-10.30 uur in kamer 0122, Deb1. Dit betekent dat het college van 11.00-13.00 uur vervalt. Het responsiecollege is bedoeld voor die studenten die bepaalde onderdelen van de stof opnieuw uitgelegd willen hebben. Verzoeken hieromtrent dienen vóór 17 februari ingeleverd te zijn bij het secretariaat van de vakgroep Medische Informatica en Statistiek, k. 0002, An60. Indien geen verzoeken worden ingeleverd dan wordt het responsiecollege geacht niet nodig te zijn.

Lezing i.h.k.v. blok Vrouw en Gezondheid

23-2: Vrouwenhulpverlening. Overzicht van visies, methodieken en voorzieningen binnen de vrouwenhulpverlening, door drs. Marie-José Gregoire en Ontstaansgeschiedenis van een vrouwenhulpverleningsproject, door drs. Marika Steeman.

2-3: De vrouw binnen de gezondheidszorg in historisch perspectief, door drs. José Möhring-van Vondelen. Alle lezingen zijn op donderdagen van 11.00-13.00 uur in kamer 1000, TS53. Belangstellenden zijn welkom.

Extra college 1e jaars

Extra college Editor en Minitab op 22 februari 18.00-20.00 uur voor groep 101-124

23 februari 18.00-20.00 uur voor groep 125-148.

Plaats: Auditorium, Deb1.

Opgave blok 1.6

Alle eerstejaars GW dienen vóór 20 februari het formulier "Opgave blok 1.6" in te leveren bij bureau Onderwijs via de brievenbus in de Kapoenstraat 2. Voor de omschrijvingen van de blokken 1.6.1, 1.6.2 en 1.6.3 worden de studenten verwezen naar het mededelingenbord eerstejaars, Kapoenstraat 2.

Capita Selecta

Dinsdag 28 februari vindt de tweede bijeenkomst van Capita Selecta plaats. Marina Senten zal deze avond vertellen over haar onderzoek: Verandering in zelfzorg bij CABS-patiënten (CBAS= Coronary Arterial By-pass Surgery). De bijeenkomst begint om 20.00 uur in d'n Ingel en de entree is f 1,- (één consumptie verplicht). Informatie: Thijs, tel. 611563.

Rechts- geleerdheid

Algemeen

Juristen Informatie-middag

Op 2 maart organiseert de Stichting Jurist in Bedrijf haar jaarlijkse topper: dit jaar de Juristenmiddag ofwel J-day.

Dit betekent voor de rechtenstudent een middag met voorlichting over alle typisch juridische beroepen (advocatuur, notariaat, rechter, etc) en opleidingen. Er wordt koffie geschonken en na afloop is er een borrel. De kosten zijn f 5,-. De middag begint om 13.00 uur in de collegezaal van Zwingelput 4.

Voor kaarten kan men terecht bij Franca Pisanu, Paul Heynen, Tony Smeets, Mathilde Op het Veld, Pascalle Jansen, Daniële Couwenbergh en Olga van Son.

Onderwijs

Voortgangstoets

Woensdag 22 februari 9.00 uur wordt de voortgangstoets afgenomen in tennishal Dousberg voor alle dagstudenten en jaar 1, 3 en 5 van de avondopleiding.

Vanaf 8.30 uur is de zaal open. Om 8.50 uur dienen alle studenten op hun plaats te zitten zodat om 9.00 uur precies met de toets kan worden begonnen. Na 9.00 uur wordt er niemand meer toegelaten. Er wordt gebruik gemaakt van optisch leesbare formulieren; denk aan een HB-potlood en aan de collegekaart. Tijdens de toetsen mag gebruik gemaakt worden van een niet geannoteerde editie van de wetgeving (Rode Kluwer, Vermande, wettenbundel Open Universiteit - niet de jurisprudentiebundel-) en van de Asser-bundel.

Getracht zal worden eenzelfde plaats-indeling aan te houden als bij de vorige toets. Op de borden in de Nieuwenhof hangt een indeling.

College Rechtsgeschiedenis

Woensdag 22 februari 13.00 uur in gebouw Rijkswaterstaat, F. de Veyestraat: college Rechtsgeschiedenis.

College Criminaliteit

College Criminaliteit op woensdag 22 februari om 15.00 uur in gebouw Rijkswaterstaat, F. de Veyestraat.

Overheid avondstudenten

Woensdag 22 februari 19.00-21.00 uur: vragenuur Overheid voor avondstudenten.

Dienst Voorlichting

FRaad

Woensdag 22 februari 13.30 uur in de practicum-4-ruimte: Faculteitsraad.

Contactpersonenoverleg Rechtshandeling

Dinsdag 28 februari 10.30-11.30 uur: contactpersonenoverleg Rechtshandeling in practicum 3304, Bou3.

Vragenuur Rechtshandeling

Vragenuur Rechtshandeling in de collegezaal, ZW4, op dinsdag 28 februari om 11.30 uur.

Arrondissement Nieuwenhof

Dinsdag 28 februari practicum-4-ruimte, ZW4, worden de volgende zaken behandeld:
16.00 uur zaal nr. 102.016: partijen Hollaar en Theunissen. Raadslieden mr. Mees. Omschrijving: comparitie echtscheiding.
16.15 uur zaak nr. 102.011: partijen Broeks en Monte. Raadslieden mr. Konijnenbelt en mr. Suringa. Omschrijving: comparitie echtscheiding.
16.30 uur zaak nr. 102.010. Partijen Hazenberg en Mensvoort. Raadslieden mr. van den Brink. Omschrijving:

Ouderverhoor.

16.45 uur zaak nr. 102.012. Partijen Liefink en Koelen. Raadslieden mr. Star en mr. de Vries. Omschrijving: Ouderverhoor.
Instantie: Personen- en familierechter. Rechter mr. W. Elzinga.

College Rechtsgeschiedenis

Woensdag 1 maart 13.00 uur gebouw Rijkswaterstaat, F. de Veyestraat: college Rechtsgeschiedenis.

College Criminaliteit

Gebouw Rijkswaterstaat, F. de Veyestraat woensdag 1 maart 15.00 uur: college Criminaliteit.

College Overgangsrecht

Woensdag 1 maart 15.30 uur in de collegezaal, ZW4, geeft H. v.d. Beek een college Overgangsrecht. Ter voorbereiding van het college dient te worden bestudeerd: wetsvoorstel 18 998 (aanvulling overgangswet NBW), nr. 3 (memorie van toelichting), blz. 15-29.

Milieukunde

In blokperiode 4.4 zal ook dit studiejaar

het blok Milieukunde worden aangeboden. Ditmaal zullen studenten rechten, economie en gezondheidswetenschappen een projectstudie wijden aan de Integrale milieuzonering rond DSM-Limburg. Het blok zal eerder beginnen dan de reguliere start van de vierde blokperiode (t.w. 21 maart i.p.v. 17 april). Zij die het blok willen volgen worden uitgenodigd om woensdag 1 maart van 13.30-14.30 uur aanwezig te zijn in k. 0215, Bou3, voor een kleine organisatorische voorbespreking, of anderszins contact op te nemen met Michiel Heldeweg, k. 1215a, Bou3, tel. 887012

Voorlichtingsdag Rechtsgeleerdheid

Zaterdag 4 maart: voorlichtingsdag.

Lezing/discussie

Op 21 februari organiseert het Strafrechtdispuut van de FdR een lezing/discussie. Dhr. P. Bardoul, verkeersschout aan de Arrondissementsrechtbank te Maastricht zal spreken over het thema "Administratieve afdoening van verkeersgeschillen" en over zijn functie als verkeersschout. Iedereen is van harte welkom om 14.00 uur in de practicum-4-ruimte, ZW4.

Economie

Onderwijs

Bijeenkomst BE-studievereniging

Donderdag 23 februari zal een bijeenkomst worden gehouden waarin een oproep wordt gedaan aan alle BE-studenten, die belangstelling hebben voor

een BE-studievereniging. Tijdens deze bijeenkomst worden de voorlopige doelstellingen van de BE-studievereniging in wording gepresenteerd en zal iedereen in de gelegenheid worden gesteld om zijn/haar belangen en wensen naar voren te brengen. Studenten die de noodzaak van een studievereniging inzien, worden van harte uitgenodigd om tussen 13.00 en 14.00 uur in kamer 1089 aanwezig te zijn.

Belangstellenden voor het vervullen van een bestuursfunctie of lidmaatschap worden gevraagd dit kenbaar te maken.

Informatie: Raoul de Pagter, tel. 255316 of Florence Poulssen, tel. 215771.

HULP NODIG?
033-620244

Wanneer een meisje of vrouw er niet blij mee is dat ze in verwachting is, kan ze bij de VBOK terecht.

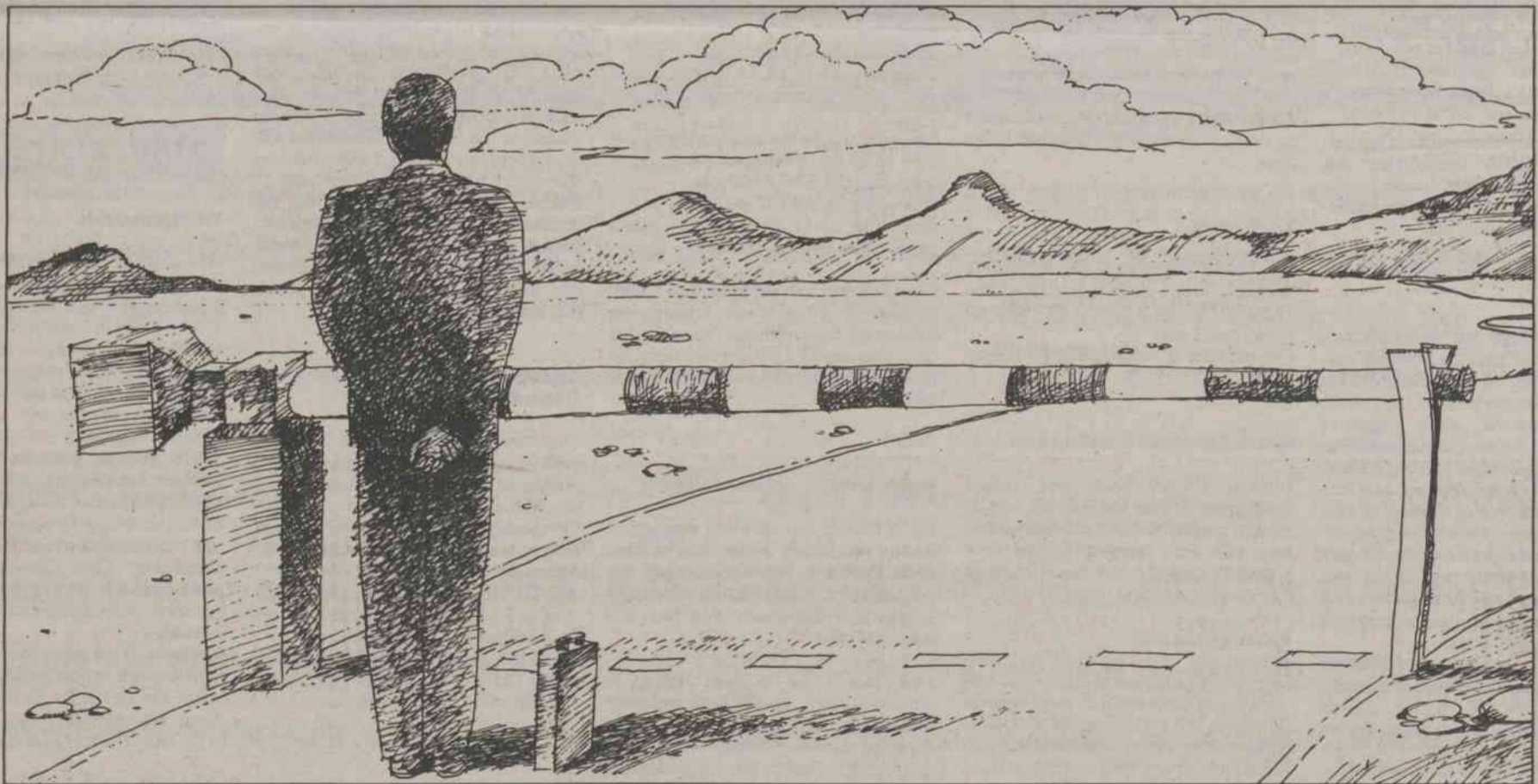

VERENIGING TER BESCHERMING
VAN HET ONGEBOREN KIND
Arnhemseweg 23, 3811 NN Amersfoort

**ONGEWENST ZWANGER...
WAT NU?**

VOOR HULP AAN MOEDER EN KIND
BEL 033-620244
DAG EN MACHT BEPERKBAAR

EEN VERSTANDIGE ASPIRANT-ACCOUNTANT KIEST NU AL POSITIE VOOR 1992.

1992. De media staan er vol van. Door het verdwijnen van de Europese grenzen zal het zakelijke verkeer ingrijpend veranderen. De aspirant-accountant die straks wil meetellen, zal nu al met die verandering rekening moeten houden. Zal nu positie moeten kiezen.

Dat betekent: werken bij een bedrijf dat zich volop oriënteert op die nabije toekomst. Coopers & Lybrand is zo'n bedrijf. Coopers & Lybrand Belmont vormt een aparte discipline binnen C&L. Volgt in de directe omgeving van het E.G. hoofdkantoor alle ontwikkelingen op de voet. Om ze daarna te interpreteren en door te spelen naar de accountants van Coopers & Lybrand in de diverse vestigingen.

Die zijn zo verzekerd van informatie uit de eerste hand. En hebben daardoor een niet te onderschatten voorsprong op veel van hun collega's. Daar komt bij dat cliënten van Coopers & Lybrand via hun accountant terecht kunnen bij Coopers & Lybrand Belmont met specifieke vragen op dit gebied. Ook als het gaat om "1992" kan een accountant van Coopers & Lybrand zijn relaties optimaal van dienst zijn.

Coopers & Lybrand Nederland vormt een belangrijk onderdeel van de wereldwijde organisatie Coopers & Lybrand (International). Met vestigingen in Amsterdam, Eindhoven en Rotterdam. Van daaruit wordt een gevarieerd cliëntenpakket bediend.

Wie goed is, gaat snel bij Coopers & Lybrand. Zonder te soleren overigens, want Coopers & Lybrand beschouwt team-work als een groot goed. Voor uitblinkers met internationale aspiraties liggen er bovendien grote kansen.

Aspirant-accountants die zich hierin herkennen, kunnen bellen met Coopers & Lybrand, mevrouw A.G. van der Goes 010-4000400 voor een oriënterend gesprek.

U kunt ook de bon gebruiken om meer informatie aan te vragen. Gedrukt of op diskette.

Coopers & Lybrand Nederland
Accountants
Amsterdam - Eindhoven - Rotterdam

Ik wil meer weten over Coopers & Lybrand. Stuur mij daarom de:
 Gedrukte bedrijfsbrochure Audio-cassette
 Diskette IBM PC compatible

Naam : _____

Adres : _____

Postcode : _____ Woonplaats: _____

Telefoon : _____ Leeftijd: _____

Studierichting: NIVRA (tot alg.deel) Postdoctoraal Accountancy
 HEAO-RA Overig t.w.
 Bedrijfsconomie

Afstudeerjaar: 1989 1990 na 1990

Coopers & Lybrand Nederland t.a.v. mevrouw A.G. van der Goes,
Antwoordnummer 3037, 3000 WB ROTTERDAM.

...dus deze
...oorlogige
...die-vere-
...erd en zal
...worden
...en wensen
...ten die de
...ereniging
...genodigd
...in kamer

Samengesteld door Lucia Geurts

Emmy Verhey

Zaterdag 18 februari geeft het Noordhollands Philharmonisch Orkest een concert in het Staaergebouw, aanvang 20 uur. Dirigent is Klaus Rohra. Op het programma staan adagio en fuga in d van Wilhelm Friedrich Bach, de symfonie met de paukenslag van Haydn, zes humoresken voor viool en orkest van Sibelius en het divertimento voor strijkorkest van Bartók. Soliste is Emmy Verhey. Zij werd ruim twintig jaar geleden als twaalfjarige leerlinge van Herman Krebbers beroemd door een uitvoering van de Havanaise van Saint-Saëns met het Frysk Orkest. Rohra is assistent geweest van Herbert von Karajan en is sinds 1987 dirigent van het Nationaltheater in Mannheim.

The last recital

Zaterdag 18 februari is in de muziek- school aan de Maartenspoort in Maastricht, in het kader van de Introconcerten, een piano-recital door Zygmunt Krauze, aanvang 20.30 uur. Hij noemt het The last recital en maakt er een doorlopende show van met theater, film, geluidsband en dia's. In een hoog tempo speelt hij afwisselend korte moderne stukken, waarvan twee door Krauze zelf gecomponeerd, en fragmenten van stukken uit het oude repertoire.

Studium Chorale

Het kamerkoor Studium Chorale onder leiding van Eric Hermans maakt een korte ronde door Limburg met een spe-

ciaal Passiemuziekprogramma. Drie gezangen van Mendelssohn, twee van Liszt en Via Crucis voor koor, soli en piano, ook van Liszt. Tonie Ehlen speelt piano. Zaterdag 18 februari is het concert te horen in de Agathakerk in Eys/Wittem, dinsdag 21 februari in de Onze Lieve Vrouwebasiliek in Maastricht. Deze beide concerten zijn gratis toegankelijk en beginnen om 20.30 uur. Zondag 19 februari treedt Studium Chorale op in kasteel Alden-Biesen vanaf 15 uur

Trotzdem noch Cabaret

In het theatercafe van de schouwburg in Maastricht brengen Gisela Douwes (piano) en Egidius Pluymen (zang en voordracht) vrijdag 17 en zaterdag 18 februari vanaf 23 uur teksten van Brecht, Tucholsky en Weill. Het programma heet Und trotzdem gab's immer noch Cabaret. Douwes en Pluymen zijn geen onbekenden in Maastricht. In het vorige seizoen traden zij ook op in het theatercafe. Ook in het Rijnland zijn zij regelmatig te zien en te horen in jazz- en folkcafe's en muziekelders. Zowel muzikaal als theateraal weet het duo het publiek te boeien. Pluymens talenten lenen zich uitstekend voor een Brecht-programma. Misschien zou het duo zijn grenzen eens moeten verleggen naar andere, minder bekende en herhaalde teksten en muziek. De voorstellingen in het theatercafe zijn gratis toegankelijk.

Verbroken code

Maandag 20 februari speelt Willem Nijholt in een vrije productie De verbroken code van Hugh Whitmore. Het is een inhaalvoorstelling, die eerder gepland was op 4 januari, maar wegens ziekte van een van de spelenden niet kon doorgaan. Het toneelstuk geeft een beeld van de eigenzinnige en uiterst begaafde wiskundige Alain Turing. Hij wist in de

tweede wereldoorlog de Duitse spionage-code te ontcijferen en doorbrak vanwege zijn homosexualiteit de sociale code. De bezetting van het stuk is niet sterk, maar het prachtige spel van Nijholt tilt het uit de middelmatigheid omhoog. De voorstelling begint om 20 uur.

Djazzex

Djazz Impuls is de titel van de nieuwe productie van de Haagse jazz-dansgroep Djazzex. Het programma bestaat uit choreografieën van de Amerikaanse gast Bruce Taylor, Djazzex-danseres Connie Janssen en artistiek leider Glenn van der Hoff. De pers was lovend en noemde deze nieuwste productie van de zes jaar jonge dansgroep "volwassen", "levendig", "sterk en vitaal". Zij is dinsdag 21 februari te zien in de Maastrichtse schouwburg, aanvang 20 uur.

Excalibur

Het Koninklijk ballet van Wallonië, afkomstig uit Luik, bestaat 22 jaar. Het is een goed en gerenommeerd gezelschap. Al verschillende malen trok het volle zalen in Heerlen en vrijdag 17 februari zal dat ook wel weer het geval zijn. De groep danst dan in de stadsschouwburg de geschiedenis van de Ridder van de Tafelronde met als titel Excalibur. Jorge Lefebvre, artistiek leider van het ballet heeft de choreografie gemaakt, op muziek van Alain David en Jean Francois Marlier. Zij maken gebruik van muziek van Richard Wagner. Excalibur is een mooi kijkspel met illustere figuren als Merlijn de tovenaars, koning Arthur, de ridders Parcival en Lancelot. De voorstelling begint om 20 uur. Na afloop is in de foyer van de kleine zaal een jazz session onder auspiciën van SLIM. Er is een trio van bas/drums/gitaar aanwezig ter ondersteuning van improviserende musici. Wie nog een plaats voor de balletvoorstelling wil bemachtigen, moet snel reserveren.

RANDY NEWMAN

Alleen in Los Angeles, de vijfenvestig reeds gepasseerd, lijkt hij nu op een van de types uit zijn liedjes. Randy Newman is gescheiden en dat is volgens hem de schuld van de midlife crisis. Van de consequenties van zijn overspelig gedrag is hij hevig geschrokken. Vrouw en kinderen komen hem nog wel eens opzoeken, maar de veranderingen zijn rigoreus. "That ain't no way to have fun", schreef hij ruim twintig jaar geleden in 'Mama told me not to come'. Het is echter te laat.

Zijn producer, Lenny Waronker, noemt hem "koning van de voorstadblues". Zelf doet hij het nuchter af met: "Ik schrijf liedjes en zing ze soms ook nog, dat is het enige wat ik kan". Zijn achtergrond is joods, Amerikaans en muzikaal. Drie ooms schreven filmmuziek in Hollywood. Neefje Randy zou later ook in hun voetsporen treden, maar aanvankelijk werkte hij voor popmuzikanten. Door typische Newman-liedjes op te nemen maakten Gene Pitney, Judy Collins, Alan Price en Manfred Mann zijn naam in bredere kring bekend. Onder druk van de buitenwereld verscheen zijn debuutalbum, dat de allesbehalve bescheiden titel 'Randy Newman creates something new under the sun' meekrijgt. In het psychodelische 1968 valt dit zwaar georkestreerde muziekwerk uit de toon. Voor zijn platendebut heeft Newman liefst 54(!) musici ingehuurd. De erkenning komt veel later.

De daarop volgende albums zijn soberder, soms is enkel de man en zijn piano te horen. Randy Newman is een langzame werker, daarom duurt het telkens een jaar of vijf voordat hij tijd vrijmaakt voor het opnemen van een aantal liedjes. Momenteel heeft hij net 'Land of Dreams' uitgebracht. Hoewel hij in het verleden bijna altijd in de ik-vorm schreef, was er van autobiografie geen sprake. Met zijn laatste album doorbreekt hij deze opstelling en is hijzelf soms, maar nog te weinig het onderwerp.

Randy Newman bewijst met zijn oeuvre dat hij een van de grootste naoorlogse liedjesschrijvers in de gouden traditie van de Amerikaanse populaire muziek is. De wijze waarop hij de Amerikaanse samenleving op een gevoelige manier uit elkaar rafelt is uniek. Dit gebeurt aan de hand van de gepatenteerde Newman-method: subtiel, cynisch, ironisch en dubbelzinnig. In 'Sail Away' bijvoorbeeld voorspelt hij de negerslaven een grootse toekomst in het beloofde land: "Won't have to run through the jungle and scuff up your feet. You sing about Jesus and drink wine all day". En die 'good old boys' uit het reactionaire zuiden "they don't know their ass from a hole in the ground". Kleine mensen moeten er ook aan geloven getuige een zinsnede in zijn enige echte hit "Short people got no reason to live". Een adequaat middel tegen het anti-americanisme? Geen probleem "Let's drop the Big One"!

Zijn wrange humor wordt vaak verkeerd begrepen. Weke 'crooners' nemen soms een van zijn liedjes op hun repertoire. Dat slag 'Sinatra-voel' legt hij de sarcastische woorden in de mond: "Listen all you fools out there, go on and love me, I don't care. It's lonely at the top".

Randy Newman achter een vleugel ziet er bijna cabaretesk uit. Een goedlachse, mollige, bebrilde Amerikaan die op humoristische wijze de nummers aan elkaar praat, zichzelf en het publiek voortdurend relateert, en met lijkige stem liedjes zingt over zaken als eenzaamheid, dik zijn, God, de regen, de bom en... zijn echtscheiding.

PAUL PINXTEN

Randy Newman is woensdag 22 februari in de Stadsschouwburg te Sittard. Aanvang: 20.00 uur.

AGENDA

Theater

The Mousetrap, Hollandse Comedie, Stadsschouwburg 17 febr. 20.00 uur.
Victor of de kinderen aan de macht, Theatergroep Het Vervolg, Zaal het Vervolg, 16 t/m 18 febr. 20.30 uur, en 19 febr. 14.30 uur.
Blauwe maandag, Compagnie Nachtwake, Stadsschouwburg 18 febr. 19.00 uur.
De verbroken code, Willem Nijholt e.v.a., Stadsschouwburg 20 jan. 20.00 uur.
Dansgroep Djazzex, Djazz Impuls, Stadsschouwburg 21 febr. 20.00 uur.
Oude nieuwe vrienden, muzikaal blijspel, Stadsschouwburg 24 febr. 20.00 uur.
Und trotzdem gab's immer noch Cabaret, Tragiëk, mélancholie en humor uit de crisisjaren. Theatercafé, 17 en 18 febr. 23.00 uur.

Muziek

Intro-concert, Zygmunt Krauze,

piano, St. Maartenspoort 2, 18 febr. 20.30 uur.
LSO, gastorkest: Noordhollands Philharmonisch Orkest, soliste: Emmy Verhey, viool. Staaergebouw, 18 febr. 20.00 uur.
Vocaal Ensemble, Studium Chorale, O.L. Vrouwebasiliek 21 febr. 20.30 uur.
Ariëlle Vermede, lunchconcert, Redoute, 22 febr. 12.30 uur.
LSO, Rigolette, Stadsschouwburg 22 febr. 20.00 uur.

Exposities

Imi Knoebel en Frank Van den Broeck, resp. Bilder 87/88 en tekeningen en schilderijen 87/88, Bonnefontenmuseum t/m 2 apr.
Marie Jeanne Bauduin, Hans Maessen, olieverven en kleuretsen, Galerie Fah, vrij t/m zo 13.00-17.00 uur.
Henk Speth en Mieke Derikx, schilderijen, Perroengalerie, Vrijthof, wo t/m za 13.00-18.00 uur.
Marianne Aartsen, recente schilderijen, Stadsgalerij Heerlen,

Raadhuisplein 19, di t/m vrij 11.00-17.00 uur, za en zo 14.00-17.00 uur., t/m 5 maart.
Bart Drost, Terug naar de Bron (een tentoonstelling zonder titel), Museum van Bommel-van Dam, Deken van Oppensingel 8, Venlo, t/m 5 maart, dag. van 10.00-16.30 uur, za en zo 14.00-17.00 uur.
Rene Glaser, grafiek en schilderijen, Schuwirth & van Noorden, Rechtstraat 64, wo t/m za 14.00-18.00 uur, do 14.00-20.00 uur, t/m 5 maart.
Henk Fonville, olieverfschilderijen en aquarellen, Galerie Hof van Oensel, Haagstraat 5, Oensel-Schimmer, t/m 25 febr., do t/m zo van 14.00-17.00 uur.
Wim Claessen, Ton Slits, Giuseppe Penone, Galerie Wanda Reiff, Rechtstraat 43, di t/m za 13.00-18.00 uur, t/m 18 mrt.
J.P. Guinelly-Maes en Phonse Gadlot van Daalen, Galerie de Keerder Kunstkamer, Kerkstraat 10, Cadier en Keer, vrij, za en zo 14.00-18.00 uur, t/m 26 febr.
Jean Kamps, achterglasschilderijen en beelden,

Galerie Artisant, Grote Gracht 43, do t/m zo 13.30-17.30 uur, t/m 19 febr.

Film

Filmhuis Lumiere, Bogaardenstraat 40b
Der himmel uber Berlin, do 16 t/m wo 22 febr. 22.00 uur.
The color of money, do 16 t/m wo 22 febr. 20.00 uur.
Someone to love, do 16 t/m wo 22 febr. 21.00 uur.
Cinema Palace, Wyckerbrugstraat 1
Who framed Roger Rabbit, dag. 18.45-21.15 uur, za, zo, wo ook 14.00-16.15 uur.
Young guns, dag. 19.00-21.15 uur, za, zo, wo ook 16.30 uur.
Cocktail, dag. 18.45-21.15 uur, za, zo, wo ook 13.45 en 16.15 uur.
Frank en Frey, za, zo, wo 14.00 uur.

Cine K, Bernardstraat 13
Gloria, zo 14.30 uur, ma 20.30 uur.
Spoorloos, dag. behalve ma 21.30 uur, ma 22.00 uur.
Bagdad café, dag. behalve ma 19.45 uur. Vrij en za nachtvoorstelling om 23.30 uur.
Mabi, Kleine Gracht 24a.
A fish called Wanda, dag. om 14.30-21.00 uur, za, zo ook om 18.30.
Jan Rap en z'n maat, dag. om 14.30 uur-20.30 uur, za, zo ook om 18.00 uur.
Fright night, dag. om 14.30-21.15 uur, za, zo ook om 18.30 uur.
Betrayed, dag. om 14.30 uur-21.00 uur, za, zo ook om 18.30 uur.

De Woongroep

VROUWEN VERHUIZEN NAAR VRIJTHOF

"Nou Wimmie, het was heerlijk hoor. Wie heeft je dat geleerd?"
Frederike glunderde: "Ik, of eigenlijk, we waren een keer op vakantie in Italië en toen vond Wimmie dat eten zo lekker en toen we terug waren zijn we samen een beetje gaan experimenteren met pasta en osso bucco en chianti en zo."

"Maar ik kon nog geeneens een kropje sla wassen en in een kom draperen," zei Wimmie, "en dus heeft Frederike het me eigenlijk allemaal wel geleerd." "En nu maak je de te gekste polenta ten noorden van de Po."

Ze grinnikten alle vijf. Jan had weer eens dienst en stond waarschijnlijk in mensen te snijden terwijl de rest van de club smakelijk zat te tafelen.

"Was het in Italië dan al aan tussen jullie, of is dat later gekomen?" vroeg Bea voorzichtig.

"Nou, dat was heel stom," zei Frederike, "we zaten allebei op een cursus, en toen die aan het eind van de lente was afgelopen raakten we aan het praten over de vakantie. En Wimmie en ik wilden allebei wel naar het zuiden, en toen kwam hij een keertje bij me eten en opeens raakte hij aan het staren naar mij met van die broerigerige ogen en de volgende dag stonden we al samen te liften."

"En?"
"Een hartstikke blitse vakantie, ik vond 'm zo lief."

"En?"
"Toen hebben we bijna twee jaar een heuse relatie gehad," antwoordde Wimmie, "ik moet trouwens weg, ikkeeh,..."

"Je hebt zeker nog een everzwijn opstaan, als toetje?" suggereerde Bram, "blijf toch 's zitten, jongen, het is hondeweer, morgen eens géén onderwijsgroep, waar zou je naartoe willen? Je bent dus geen homo?"
Wimmie verslikte zich en liep rood aan. "Waarom vraag je dat opeens? Ik ben helemaal niks, vraag maar aan Frederike."

Ze keken naar Frederike.
"O nee hoor, hij is niks hoor."
"Dus ook geen pedo, sado, maso, uro, of zo?"

"Belachelijk zeg, wat een stomme vragen. En als hij al zoiets was, wat dan nóg!? Jan en jij zijn toch óók hartstikke normaal homo, en Bea en Elena wéten het zelfs geeneens, dus wat maakt het nou uit? Wimmie is gewoon lief, en voorzover ik weet vrijt-ie als de beste."

"Alleen niet meer met jou," fluisterde Elena.

"Waar het me om gaat is dit," vervolgde Bram als een publieke aanklager, "ik vind het jammer dat Wimmie in onze groep zo'n teruggetrokken bestaan leidt, en volgens mij komt dat omdat hij een Geheim heeft." Frederike knikte 'ja' met haar oogleden.

"Wimmie, denk je zelf nou ook niet dat je een stuk gelukkiger zou kunnen zijn als je ons er iets over vertelt? We zijn toch vrienden?"

Wimmie zuchtte. "Ik weet het niet, meiden. Ik wéét het echt niet. Zolang ik het er zelf nog zo moeilijk mee heb geloof ik niet dat ik jullie er lastig mee kan vallen..."

Elena greep Wimmie bij de schouders en schudde er eens flink aan: "Hoor 's flapdrol, wij zijn je vriendinnen, begrepen!? En die héb je ergens voor, dat eens doordringen in die grijze cellen! We houden van je. Echt. Houden van, begrijp je?"

"Zoals toen met mij, Wimmie, weet je nog van Italië?" vroeg Frederike.
"Tja," zuchtte Wimmie en sloeg zijn handen voor het gezicht, "morgen misschien."

Jennie Breunis,
blij met nummer
drieëntwintig
(foto Franco Gori)

Tot voor kort was het Maastrichtse Vrouwencentrum in de Bouillonstraat de weinig opvallende overbuur van het Oud-Gouvernement. Het pand waar nu nog het uithangbord van vrouwencafé Sappho aan de gevel hangt, werd in 1984 betrokken door progressieve groepen als Vrouwen in de Bijstand, Vrouwen tegen Sexueel Geweld en het Vrouwengezondheidscentrum. Echt tevreden is de Stichting Vrouwencentrum over haar huisvesting nooit geweest. Het gebouw was sterk verwaarloosd en had de weinig intieme afmetingen van een pakhuis. Ook de ligging kon beter, aangezien veel vrouwen de omgeving vooral 's avonds te donker en verlaten vonden. Daarom zocht en vond de Stichting Vrouwencentrum nieuwe huisvesting. Vlak voor carnaval nam zij haar intrek in het voormalige Ontmoetingscentrum aan het Vrijthof 23, tegenover de ingang van de parkeergarage. Met de afgedankte meubels -wat ouderwets stevige fauteuils en een Perzisch-achtig tapijt- dachten een aantal studenten nog iets gezelligs te doen door in de kelder van het Oud-Gouvernement een zithoek in te richten. Hun hang naar nostalgie werd blijkbaar niet gewaardeerd, want tijdens de krokusvakantie verkreeg het gevondene opnieuw de status van grof vuil.

bericht uit Maastricht

Het 'Vrouwencentrum Vrijthof' -dat onder die nieuwe naam binnenkort officieel wordt geopend- komt volgens secretaris Jenny Breunis aan alle wensen tegemoet: "Het is compact, ziet er goed onderhouden uit, valt tenminste te verwarmen en is veel beter toegankelijk."

Verschillende vrouwengroepen maken van het nieuwe pand gebruik: VOS (vrouwen oriënteren zich op de samenleving), VIDO (vrouwen in de overgang) en het Mooswief (een Maastrichtse vrouwenperiodiek). Ook twee Maastrichtse vrouwenmuziekbands -Me Tarzan en La louche- vinden er onderdak. De benedenverdieping wordt onder andere in beslag genomen door bibliotheek Lilit en een kleine koffiebar. De stevige houten schotten voor de ramen blijken geen voorzorg tegen opringerige of agressieve mannen, maar een erfenis van de vorige bewoners en bedoeld als inbraakpreventie. Biljart-café Sappho huist nu onder de zolderbalken en op de eerste verdieping bevindt zich een grote danszaal annex vergaderruimte. Daar zullen zich in de toekomst de dames van de Maastrichtse Vrouwenraad, de Nederlands Christelijke Vrouwenbond of het Katholieke Vrouwengilde geregeld treffen. Tot op heden huren deze vrouwengroepen voor hun bijeenkomsten doorgaans ruimte in het city centrum, waar men echter met plaatsgebrek kampt. Dat de progressieve en traditionele vrouwengroepen in één gebouw samenkomen is nieuw voor Maastricht en volgens Jenny Breunis "voor beide partijen even wennen".

Één gezamenlijk besluit hebben de in wezen zo verschillende vrouwengroepen -verenigd in de overleggroep emancipatie-activiteiten- al genomen. De Stichting Vrouwencentrum huurt haar nieuwe locatie van de gemeente voor een bedrag van 41.000 gulden per jaar, terwijl de huur voor het oude pand in de Bouillonstraat slechts 15.000 gulden bedroeg.

Jennie Breunis: "Toen de afspraken met de gemeente al bijna rond waren, kwam het college van B en W via wethouder Gerard Peters van Emancipatiezaken met het voorstel om er nog eens goed over na te denken. Ze vreesden dat er door de hoge huurprijs te weinig emancipatiegeld zou overblijven voor allerlei activiteiten en stelden voor om de verschillende vrouwengroepen over de stad te spreiden, wat een goedkoper zou zijn. Maar wij zagen het grote gevaar dat het 'emancipatiegebeuren' uit elkaar zouden vallen en daarom hebben al die verschillende groeperingen unaniem voor het Vrijthof gekozen. Dat is toch eigenlijk iets heel moois".

Over de verhuisregeling zijn er nogal wat problemen gerezen tussen gemeente en vrouwengroepen. Die rekenden op een subsidie van 25.000 gulden, maar kregen slechts 10.000 gulden. In een brief aan het college van B en W, de gemeenteraad en de raadscommissie Emancipatiezaken maakte de overleggroep een paar weken geleden duidelijk dat het gros van dit bedrag nodig zou zijn voor het verhuizen van de inboedel en al helemaal niet toereikend zou zijn voor het kopen van vloerbedekking en het verven. Alleen al het witten van het plafond kost volgens Breunis zesduizend gulden. Om de financiële nood te verlichten heeft de overleggroep een subsidieaanvraag ingediend bij het Koningin Julianafonds. Van de Stichting Elan beth Strouven (die zich ten doel stelt bijstand te verlenen aan Maastrichtse organisaties die werkzaam zijn in de sociale sector) mochten de vrouwen al een schenking van tienduizend gulden ontvangen.

Één progressieve vrouwengroep heeft de verhuizing van de Bouillonstraat naar het Vrijthof niet meer meegemaakt. Vrouwen tegen Sexueel geweld ging enkele maanden geleden ter ziele, niet omdat er geen vrouwen aanklopten voor hulp ("het is een storm", zegt Breunis), maar wegens een gebrek aan begeleidende krachten. Andere vrouwengroepen werken met vrijwilligers, die meestal vertrekken wanneer ze een betaalde baan vinden. Verschillende studentes hebben in het Vrouwencentrum hun eerste werkervaring opgedaan. Het aantal mensen dat gebruik wil maken van de voorzieningen neemt volgens Breunis zeker niet af. Met name de groep 'investering' loopt volgens haar "als een trein". Het Vrouwencentrum organiseert ook min of meer praktische cursussen: zo gaat deze maand onder andere 'popmuziek' en 'hypnose en gezondheid' van start. Volgens Breunis speelt het Vrouwencentrum nog steeds een belangrijke rol bij de eerste opvang en doorverwijzing van vrouwen in een crisissituatie. "Ik weet niet of ze bij de gemeente beseffen hoeveel werk wij hier verzetten en hoeveel wij opknappen van wat er in de maatschappij verkeerd gaat. Heel veel vrouwen die hier komen weten echt geen andere weg meer. Bij de gemeente doet het aardig hun best en ik wil zeker niet beweren dat de verhoudingen slecht zijn, maar wel kampen wel met eeuwig geldgebrek."

De nieuwe bestemming van het voormalige Vrouwencentrum aan Bouillonstraat is nog niet bekend. De locatie aan het Vrijthof zal in ieder geval geen exclusief vrouwelijk domein worden. De gemeente huurt de locatie namelijk op haar beurt weer van de protestantse gemeente in Maastricht en die zal het Vrouwencentrum elke zondag tot Hervormde Kerk omgedopen.

Emely Nobis